

BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN

JEUGDIGE VENLONAREN EN HUN ROL IN (DRUGS)CRIMINALITEIT

Een focus op jongeren in verschillende buurten
in Blerick, Tegelen, Venlo-Oost en Venlo-Zuid in het
kader van Preventie met Gezag

Richard Staring
Emma Derksen
Leanne Sixma
Juno van Esseveldt
Emily Berger

Bureau **Beke**

Bevindingen op hoofdlijnen

Jeugdige Venlonaren en hun rol in (drugs)criminaliteit

Een focus op jongeren in verschillende buurten in Blerick, Tegelen, Venlo-Oost en Venlo-Zuid in het kader van Preventie met Gezag

Auteurs

Richard Staring
Emma Derksen
Leanne Sixma
Juno van Esseveldt
Emily Berger

In opdracht van
Gemeente Venlo

Illustraties

Marcel Grotens

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Venlo. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het onderzoek berust bij de auteurs. De inhoud vormt niet per definitie een weergave van het standpunt van de gemeente Venlo.

© 2025, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoud

1	Inleiding en onderzoeksvragen	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Onderzoeksgebied	3
1.3	Onderzoeksvragen	5
1.4	Methoden	5
1.5	Leeswijzer	6
2	Aard en omvang van (drugs)criminaliteit in de Venlose onderzoeksgebieden	7
2.1	De aard en omvang op basis van de BVH-analyse	7
2.2	De bovenlokale netwerken, dadertyperingen en clusters	14
2.3	Aard van de (drugs)criminaliteit volgens professionals	21
2.4	Criminele fenomenen en vormen van (drugs)criminaliteit	22
	<i>Afgeronde opsporingsonderzoeken</i>	25
2.5	Risicofactoren en verleidingen tot criminele betrokkenheid	27
	<i>Digitale verleidingen</i>	29
	<i>Risicofactoren van criminaliteit</i>	31
3	Het Venlose veiligheidsbeleid en de aanpak van risicovolle en criminele jeugd	36
3.1	Ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid in Venlo met een focus op jeugd	36
3.2	De professionals over de successen van de aanpak in Venlo	37
3.3	De professionals over de mogelijke verbeterpunten in de aanpak	39
	<i>Mogelijke verbeterpunten voor de inhoudelijke aanpak</i>	40
	<i>Gesuggereerde verbeterpunten in de samenwerking</i>	41
	<i>Gesuggereerde verbeterpunten voor versterken van de huidige informatiepositie</i>	43
3.4	De meest recente ontwikkelingen in de aanpak	44
3.5	Reflectie op de (huidige) aanpak van risico- en criminele jeugd in Venlo	45
4	Conclusies en aanbevelingen	47
4.1	Aanbevelingen ten aanzien van een wijkgerichte of een wijkoverstijgende aanpak	47
4.2	Aanbevelingen ten aanzien van risicovolle doelgroepen	48
4.3	Aanbevelingen ten aanzien van een verrijking van de informatiepositie	50
4.4	Aanbevelingen ten aanzien van samenwerkende partijen	52
	Referenties	53

1 Inleiding en onderzoeksvragen

1.1 Aanleiding

De gemeente Venlo maakt zich zorgen om de ondermijnende criminaliteit in haar gemeente en de invloed en risico's van deze ondermijnende criminaliteit op de jeugd in Venlo. Zowel in eerder gepubliceerd onderzoek als in gesprekken met professionals wordt gewezen op de risico's voor jongeren om op uitvoerend niveau betrokken te raken bij georganiseerde (drugs)criminaliteit en de moeilijkheden die zij ervaren om hier weer uit te geraken. Mede daarom heeft de gemeente Venlo in het integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 zowel ondermijnende criminaliteit als jeugdcriminaliteit als prioriteiten aangewezen en wil verder investeren in maatregelen op beide criminaliteitsterreinen. De gemeente is bovendien geselecteerd voor deelname aan de aanpak Preventie met Gezag (PmG). Binnen het actieplan 'Preventie met Gezag, een lerende aanpak' staat het voorkomen dat jongeren in aanraking komen met criminaliteit of daarin doorgroeien, centraal. Om PmG in Venlo te faciliteren, heeft Bureau Beke onderhavig onderzoek uitgevoerd.

1.2 Onderzoeksgebied

Binnen het onderzoek ligt op voordracht van de gemeente Venlo een specifieke focus op de stadsgebieden Blerick, Tegelen en Venlo-Oost en -Zuid, die ook centraal staan in Preventie met Gezag. In tabel 1 wordt het volledige onderzoeksgebied op wijk- en buurtniveau weergegeven. In het onderhavige onderzoek kijken we gericht naar de jongeren die in deze stadsgebieden wonen en de rol die zij (eventueel) spelen in de (drugs)criminaliteit.

Tabel 1 – Het onderzoeksgebied naar wijk en buurt

Wijk	Buurt
Onderzoeksgebied 1 Blerick	
Blerick-Midden	Hazenkamp
Blerick-Noord	Vastenavondkamp (Noord & Zuid)
Vossener	Vossener-Centrum
	Vossener-Noord
	Vossener-West
	Vossener-Zuid
Klingerberg	Klingerberg-Zuid
	Klingerberg-Noord
Onderzoeksgebied 2: Tegelen	
Op de Heide	Op de Heide
	Lage heide
Onderzoeksgebied 3: Venlo-Oost en Zuid	
Venlo-Oost-Zuid	Vogelbuurt
Venlo-Zuid	Hagerbroek

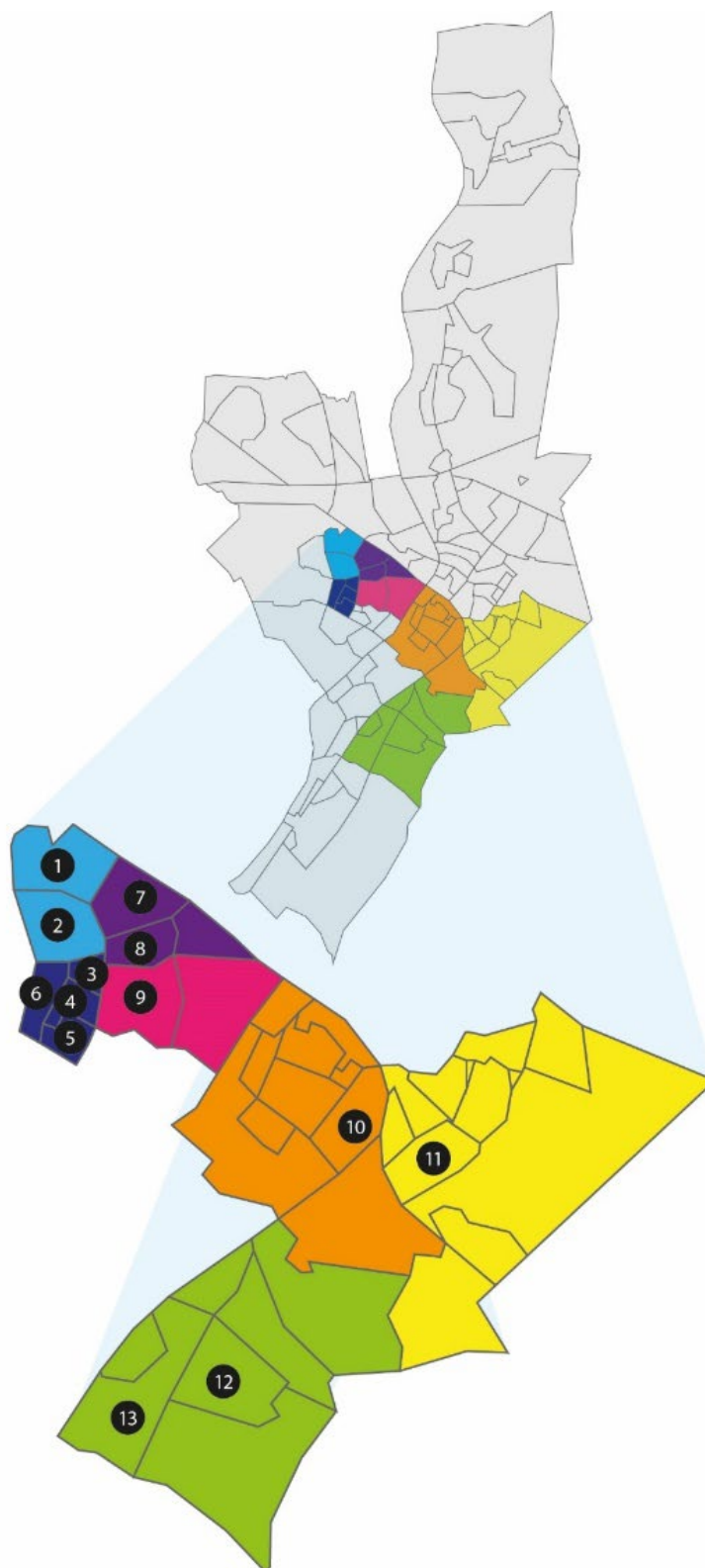
Figuur 1 – Het onderzoeksgebied naar wijk en buurt

Wijken

- Klingerberg
- Vossener
- Blerick-Noord
- Blerick-Midden
- Venlo-Oost
- Venlo-Oost-Zuid
- Tegelen

Buurtten

1. Klingerberg-Noord
2. Klingerberg-Zuid
3. Vossener-Noord
4. Vossener-centrum
5. Vossener-Zuid
6. Vossener-West
7. Vastenavondkamp-Noord
8. Vastenavondkamp-Zuid
9. Hazenkamp
10. Hagerbroek
11. Vogelbuurt
12. Op de Heide
13. Lage Heide

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in deze studie beantwoord worden, zijn als volgt geformuleerd:

1. Wat is de aard en ernst van de drugsproblematiek in de geselecteerde buurten in Venlo – in het bijzonder voor wat betreft de betrokkenheid van jongeren tot en met 27 jaar als drugsgebruikers en als daders in de drugshandel?¹
2. Met welke vormen van drugscriminaliteit en andere criminele activiteiten houden ze zich bezig, wat zijn hun motieven en wat is hun werkwijze?
3. Wat zijn de (digitale en fysieke) ‘verleidingen’ die jongeren in de geselecteerde buurten in Venlo ervaren om drugs te gebruiken en/of te participeren in het criminele drugsmilieu?
4. Hoe zijn bovenlokale criminele fluïde netwerken in relatie tot de geselecteerde buurten in Venlo georganiseerd?
5. Welke te onderscheiden categorieën jongeren tot en met 27 jaar en ouderen zitten er in deze netwerken en wat zijn hun kenmerken?
6. Welke invloed hebben de criminele (drugs)netwerken op kinderen en jongeren in de geselecteerde wijken en wat betekent dit voor de preventieve en repressieve aanpak?’

1.4 Methoden

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, hebben we gebruik gemaakt van:

1. Literatuuronderzoek,
2. Sociale media analyse,
3. Interviews met 58 professionals werkzaam in Venlo
4. (Groeps)gesprekken met 22 Venlose jongeren,
5. Een analyse van 14 afgeronde politieonderzoeken waarin jongeren en drugscriminaliteit in Venlo centraal staan,
6. Een bovenlokale netwerkanalyse op basis van informatie uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de Nederlandse Politie
7. Een analyse van informatie over de periode 1 januari 2020 tot en met 11 juni 2024 uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH) van de Nederlandse Politie.

1. In de originele opzet richtte het onderzoek zich op jongeren tot en met 23 jaar. In verband met de leeftijdsgroep 12 t/m 27 jaar waar Preventie met Gezag zich op richt, is hier ook voor gekozen.

In deze rapportage op hoofdlijnen gaan we vanwege de leesbaarheid van het document niet in op de gehanteerde onderzoeksmethoden. We verwijzen hiervoor naar de methodologische verantwoording die uiteen is gezet in de bijlage (hoofdstuk 1).² Wel lichten we in paragraaf 2.2 de methodiek van de bovenlokale netwerkanalyse beknopt toe, zodat de betreffende resultaten beter te begrijpen zijn.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de omvang, aard, ernst, oorzaken en verleidingen van de (drugs)criminaliteit in Venlo op basis van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksresultaten. In hoofdstuk 3 bespreken we de bestaande aanpak van criminele en risicovolle jeugd en geven we een reflectie op deze aanpak. Het rapport sluit af met een concluderend hoofdstuk 4, waar we de onderzoeksresultaten bundelen en uitleggen hoe deze zich tot elkaar verhouden en sluiten we af met enkele aanbevelingen.

2. In het methodologische hoofdstuk in de bijlage is een expliciet kader opgenomen waarin geschreven wordt over de uitgangspunten en beperkingen van analyses op basis van politieregistratiesysteem BVH.

2 Aard en omvang van (drugs)criminaliteit in de Venlose onderzoeksgebieden

In dit hoofdstuk brengen we in eerste instantie de aard en de omvang van (drugs)criminaliteit in Venlo in kaart op basis van twee verschillende analyses. Allereerst beschrijven we in 2.1 de politiecijfers vanuit de Basisvoorziening Handhaving (BVH), het incidentenregistratiesysteem dat de politie gebruikt. In 2.2 beschrijven we op basis van een specifieke netwerkanalyse inzichten in de kenmerken van verschillende dadertyperingen en de (criminele) netwerken rondom Venlose jongeren in de onderzoeksgebieden en daarbuiten. In de derde en vierde paragraaf bespreken we op basis van wetenschappelijke literatuur en interviews met 58 professionals en 22 jongeren de aard, ernst, vormen, oorzaken en verleidingen van de (drugs)criminaliteit in de Venlose onderzoeksgebieden.

2.1 De aard en omvang op basis van de BVH-analyse

In onderstaande paragrafen presenteren we vanuit verschillende perspectieven de conclusies van de politieregistraties in Venlo van 2020 tot en met 2023 (hierna aangeduid als 2020-2023). Allereerst beschrijven we alle geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied in Venlo. Hierop volgen alle geregistreerde incidenten met een verdachte in het onderzoeksgebied. In de derde plaats gaan we in op de geregistreerde drugsincidenten met een verdachte in het onderzoeksgebied. In de vierde plaats beschrijven we de conclusies voor verdachten in de leeftijdscategorie tot en met 27 jaar van alle soorten incidenten in het onderzoeksgebied. We eindigen deze paragraaf met conclusies over de geregistreerde verdachte jongeren (tot en met 27 jaar) woonachtig in het onderzoeksgebied en hun incidenten. In het conclusiehoofdstuk (Hoofdstuk 4) volgt de reflectie op de beschrijvingen van deze politieregistraties.

Alle geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied beschreven

1. Tussen 2020 en 2023 is het totaal aantal geregistreerde incidenten – met zowel verdachten als betrokkenen – in het onderzoeksgebied in Venlo afgenomen.³ Tussen elk tussenliggend jaar nam het aantal registraties af en in totaal was er in deze periode sprake van een afname van 14 procent. Vooral ‘vernielingen en incidenten tegen de openbare orde’ zijn afgenomen in deze periode. Het onderzoeksgebied in Venlo laat met de daling tussen 2020 en 2023 een ander beeld dan de landelijke trend zien, die vanaf 2022 juist een (lichte) stijging van het totale aantal geregistreerde misdrijven laat zien, om in 2024 weer wat te zakken.
2. Binnen de 14.681 geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied is de categorie ‘vernielingen en incidenten tegen de openbare orde’ met een derde van de registraties veruit de grootste categorie. Daarbinnen zijn ‘overlast door verward/overspannen

3. Afhankelijk van het type analyse gebruiken we data over de volledige jaren 2020 t/m 2023 of over de volledige periode van de dataset over de periode 1 januari 2020 tot en met 11 juni 2024.

persoon', 'geluidshinder overig' en 'melding overlast jeugd' de meest voorkomende geregistreerde incidenten.

3. Na 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde' volgen geweldsincidenten en overige incidenten (beide ruim een vijfde van de registraties). Bijna twee derde van de geweldsincidenten bestaat uit 'ruzie/twist (zonder vervolg)'.
4. Daarnaast worden vermogensincidenten en verkeersincidenten relatief veel geregistreerd (respectievelijk 18 en 13% van de registraties). De meest voorkomende vermogensincidenten zijn 'overige (eenvoudige) diefstal', 'diefstal fiets' en 'fraude met horizontale handel'. Bij verkeersincidenten gaat het met name om 'overige verkeerszaken', 'verkeerszaken met uitsluitend materiële schade' en 'verlaten plaats na verkeersongeval'.
5. Drugsincidenten, wapenincidenten en seksuele incidenten worden in mindere mate geregistreerd. Drugsincidenten omvatten 2% van de incidentregistraties.
6. In absolute zin worden de meeste incidenten geregistreerd in de buurten Hazenkamp en Vastenavondkamp-Noord. Daarna volgen Op de Heide en Klingerberg-Zuid. De minste incidenten worden geregistreerd in Vossener-Zuid, Vossener-Noord, Vossener-West en Vogelbuurt.
7. Afgezet tegen het inwonertal per buurt worden de meeste incidenten geregistreerd in Vogelbuurt. Daarna volgen Hazenkamp en Vastenavondkamp-Noord en in iets mindere mate Klingerberg-Zuid en Lage Heide. Relatief worden de minste incidenten geregistreerd in Vossener-Zuid, Hagerbroek, Vossener-Noord en Vossener-West.
8. Bijna een kwart van de drugsincidenten wordt geregistreerd in Vastenavondkamp-Noord. De minste drugsincidenten worden geregistreerd in Vossener-Noord, Vossener-Zuid, Vossener-West en Klingerberg-Noord. Afgezet tegen het inwoneraantal worden veruit de meeste drugsincidenten in wederom Vogelbuurt geregistreerd. Daarna volgt Vastenavondkamp-Noord.

Alle geregistreerde incidenten met een verdachte (alle leeftijden) in het onderzoeksgebied beschreven

1. Er zijn tussen 2020 en medio 2024 14.681 incidenten geregistreerd, waarvan 12.320 incidenten waaraan een of meer personen zijn gekoppeld in enige vorm. In totaal zijn er 10.870 unieke personen gekoppeld aan een of meer incidentregistraties. 60% van deze personen betreft mannen. Bij 1.855 van de 14.681 incidentregistraties is een persoon als verdachte geregistreerd (13% van de registraties). De rol 'betrokkene' wordt het vaakst geregistreerd, bij 38% van de incidentregistraties.
2. Voor de 1.855 incidentregistraties zijn 1.302 unieke verdachten geregistreerd. Ruim vier op de vijf verdachten zijn man. De gemiddelde leeftijd van de verdachten is 33,2 jaar. Ruim de helft van de geregistreerde verdachten is tussen de 20 en 40 jaar oud; de groepen tussen 20 en 30 en tussen 30 en 40 zijn nagenoeg van gelijke omvang. Bijna vier op de tien zijn jonger dan 27 jaar.

3. Naar verhouding wordt er vaak een verdachte geregistreerd voor drugsincidenten (61% van de incidentregistraties voor drugs) en wapenincidenten (84% van de registraties voor wapens). Voor vernielingen en incidenten tegen de openbare orde, geweldsincidenten en overige incidenten wordt relatief weinig een verdachte geregistreerd.

Alle drugsincidenten met een verdachte (alle leeftijden) in het onderzoeksgebied beschreven

1. In totaal zijn er 147 drugsincidenten met een verdachte geregistreerd tussen 2020 en medio 2024. Het gemiddeld aantal geregistreerde drugsincidenten met een verdachte was 35 per jaar (van 2020 tot en met 2023). Tussen 2020 en 2022 was er een afname en in 2023 was het aantal registraties van drugsincidenten terug op het niveau van 2020, al ging het wel om relatief kleine aantallen (32 ten opzichte van 37).
2. Drugsincidenten die het vaakst met een verdachte worden geregistreerd tussen 2020 en 2023 zijn 'bezit softdrugs' en 'bezit harddrugs'. Vooral 'bezit softdrugs' is toegenomen in 2023, terwijl 'vervaardigen softdrugs' juist is afgenomen tussen 2020 en 2023. 'Handel in harddrugs' piekte in 2022.
3. Er zijn 166 personen als verdachte voor een drugsincident geregistreerd. De gemiddelde leeftijd van verdachten voor een drugsincident is 33,2 jaar. De groepen zijn tussen de 20 en 30 jaar oud (39%) en tussen de 30 en 40 jaar oud (31%). Twee derde van de verdachten van een drugsincident heeft Nederlands als (eerste) nationaliteit, gevolgd door de Poolse (15%). Bijna driekwart van de verdachten van een drugsincident geregistreerd in het onderzoeksgebied woont in Venlo. Iets meer dan de helft van de verdachten die in Venlo wonen, woont in een van de buurten binnen het onderzoeksgebied. Vijf procent van de verdachten komt uit een gemeente elders in Limburg, vijf procent uit Noord-Brabant en twee procent uit Zuid-Holland.

De verdachten t/m 27 jaar van alle incidenten in het onderzoeksgebied beschreven

1. Van de verdachten van alle geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied (n=504) is 39% 27 jaar of jonger. Acht op de tien van hen is een man. De grootste groep jongeren is met 38% tussen de 18 en 22 jaar oud. Bijna een derde is tussen de 23 en 27 jaar oud en ook bijna een derde is tussen de 12 en 17 jaar oud. Twee verdachten zijn jonger dan 12 jaar. Bijna twee derde woont in Venlo. 35% van de verdachten woont in een van de buurten van het onderzoeksgebied.
2. De verdachte jongeren staan voor in totaal 684 unieke incidenten in het onderzoeksgebied geregistreerd. Ruim een kwart van alle geregistreerde unieke incidenten betreft verkeersincidenten en bij een vijfde hiervan gaat het om vermogensincidenten. Daarna volgen vernielingen en incidenten tegen de openbare orde (17%) en geweldsincidenten (16%). 11% van de incidentregistraties van de jongeren betreffen drugsincidenten en 4% wapenincidenten.

3. Vernielingen en incidenten tegen de openbare orde piekten in 2021 en verkeersincidenten in 2022, beide namen daarna af. Drugsincidenten en geweldsincidenten zijn na 2021 toegenomen.
4. Iets minder dan de helft (43%) van de verdachten van drugsincidenten in het onderzoeksgebied is 27 jaar of jonger (n=72). Iets meer dan de helft van de jeugdige verdachten valt in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. Ruim vier op de tien is tussen de 23 en 27 jaar oud.
5. De 72 unieke verdachten tot en met 27 jaar van drugsincidenten in het onderzoeksgebied staan voor 73 drugsincidenten in de periode 2020-2023 geregistreerd. Bijna de helft hiervan betreft bezit softdrugs en een vijfde bezit harddrugs. Daarna volgt vervaardigen softdrugs (16%). In mindere mate gaat het om vervaardigen harddrugs (7%) en handel in softdrugs (5%).

De geregistreerde verdachte en in het onderzoeksgebied woonachtige jongeren beschreven

1. 482 personen tot en met 27 jaar die woonachtig zijn in het onderzoeksgebied, zijn geregistreerd als verdachte van een of meer incidenten. Dit betreft 11% van de woonachtige jongeren tot en met 27 jaar in het onderzoeksgebied. Vier op de vijf hiervan betreft (jonge) mannen. De gemiddelde leeftijd van deze verdachte jongeren is 19,8 jaar. Iets meer dan een derde van deze verdachte jongeren is tussen de 12 en 17 jaar oud en ook iets meer dan een derde is tussen de 18 en 22 jaar oud. Twee geregistreerde verdachten zijn jonger dan 12 jaar. Bijna vier op de vijf van de verdachte jongeren heeft (als eerste) de Nederlandse nationaliteit, gevolgd door de Poolse (7%).
2. De meeste verdachte jongeren wonen in Vastenavondkamp-Noord (18%), Hazenkamp (14%), Op de Heide (14%) en Klingerberg-Zuid (12%). Dit zijn (in andere volgorde) ook de buurten met de meeste incidentregistraties in absolute zin. Afgezet naar het aantal inwoners tot en met 27 jaar, wonen er relatief veel verdachte jongeren in Vossener-Centrum: 16% van jongeren die hier wonen staat geregistreerd als verdachte van een incident. Daarnaast springen Vogelbuurt en Vossener-Noord eruit: respectievelijk woont 2 en 5% van de verdachte jongeren hier, maar van de jongeren die in deze buurten wonen staat wel 15% als verdachte geregistreerd. Ook Hazenkamp, Vossener-Zuid, Klingerberg-Zuid, Vastenavondkamp-Noord en Op de Heide hebben een relatief hoog aandeel woonachtige verdachte jongeren, met 12 tot 14 procent. Buurten met een relatief laag aandeel woonachtige verdachte jongeren zijn Hagerbroek, Klingerberg-Noord, Vossener-West, Lage Heide en Vastenavondkamp-Zuid.
3. De 482 verdachte jongeren staan voor 1.077 incidenten tussen 2020 en medio juni 2024 geregistreerd, met een gemiddelde van 238 per jaar. Het aantal geregistreerde incidenten met een verdachte tot en met 27 jaar per jaar fluctueert, met een afname van 4% tussen 2020 en 2023, waarbij het hoogste aantal in 2022 werd geregistreerd (n=290). Ruim een kwart van de incidenten (26%) geregistreerd in het onderzoeksgebied is gepleegd door jongeren woonachtig in het onderzoeksgebied (n=278).
4. Een registratie als verdachte voor een verkeersincident komt onder jongeren tot en met 27 jaar woonachtig in het onderzoeksgebied tussen 2020 en medio 2024 het

vaakst voor (35%), gevolgd door vermogensincidenten (17%) en vernielingen en openbare orde-incidenten (16%). In het onderzoeksgebied wonende verdachte jongeren worden juist vaker als verdachte van vermogensincidenten dan van vernielingen en openbare orde-incidenten geregistreerd. De geregistreerde drugsincidenten waar deze jongeren van verdacht worden, nemen een relatief bescheiden plaats in, maar zijn in 2023 wel licht gestegen ten opzichte van de eerdere jaren.

5. De incidenten die het vaakst worden geregistreerd, zijn rijden zonder rijbewijs (n=109), rijden onder invloed van drugs/geneesmiddelen al dan niet in combinatie met alcohol (n=70), eenvoudige mishandeling (n=63), bezit softdrugs (n=50), winkeldiefstal (n=40), bezit overige wapens (n=30) en bezit harddrugs (n=29).
6. 78 jongeren tot en met 27 jaar woonachtig in het onderzoeksgebied in Venlo zijn geregistreerd als verdachte van een drugsincident tussen 2020 en medio 2024. Dit betreft 1,8% van de jongeren tot en met 27 jaar woonachtig in het onderzoeksgebied. Bijna negen op de tien hiervan betreft (jonge) mannen. De gemiddelde leeftijd van deze verdachten is 21,4 jaar. Iets meer dan de helft valt in de leeftijdscategorie 18 tot en met 22 jaar en iets meer dan een derde is 23 tot en met 27 jaar oud. Qua leeftijdsopbouw zien we dat het aantal verdachten tot 20 jaar stijgt en dat er daarna een daling plaatsvindt. Na de leeftijd van 22 en 24 jaar vinden er opnieuw stijgingen plaats. Qua (eerste) nationaliteit zijn deze verdachten overwegend Nederlands (85%). Vijf% is respectievelijk Pools en Marokkaans. De politieregistraties bevatten geen informatie over een eventuele migratieachtergrond van de verdachten.
7. De meeste voor een drugsincident geregistreerde verdachten tot en met 27 jaar wonen in Vastenavondkamp-Noord (19%), Vossener-Centrum (17%), Klingenberg-Zuid (15%) en Hagerbroek (14%). Afgezet tegen het aantal inwoners tot en met 27 jaar per buurt staan dezelfde buurten bovenaan, waarbij Vossener-Centrum er bovenuit steekt met 6% van de inwoners tot en met 27 jaar die als verdachte van een drugsincident geregistreerd staat. In de overige drie buurten, evenals Vossener-Noord, staat 2 tot 2,5% van de woonachtige jongeren als verdachte geregistreerd. Hierbij moet in acht worden genomen dat het om relatief lage absolute aantallen gaat. In Vogelbuurt en Lage Heide woont geen enkele verdachte jongere van een drugsincident. Ook in Klingenberg-Noord en Vastenavondkamp-Zuid woont een relatief laag aandeel verdachte jongeren; dit komt overeen met de verdachte jongeren tot en met 27 jaar van alle incidenten. Vogelbuurt sprong er bij het aandeel woonachtige verdachte jongeren tot en met 27 jaar van alle incidenten juist uit met relatief veel verdachte jongeren. In vergelijking met de verdachte jongeren van alle incidenten wonen er relatief veel verdachte jongeren voor drugsincidenten in Vossener-Centrum en Hagerbroek.
8. De 78 verdachten staan geregistreerd voor 122 drugsincidenten. Tussen 2020 en 2022 vindt er een daling plaats in het aantal geregistreerde drugsincidenten en na 2022 een stijging. Bezit softdrugs is het meest voorkomende incident binnen de categorie drugsincidenten. Alle typen drugsincidenten zijn in 2023 gestegen, waarbij met name bezit harddrugs en handel in harddrugs relatief sterk zijn toegenomen (het gaat in absolute zin niet om grote aantallen).

9. Driekwart van de drugsincidenten door jongeren tot en met 27 jaar woonachtig in het onderzoeksgebied in Venlo wordt geregistreerd ergens in Venlo. Daarvan wordt iets meer elders in Venlo dan binnen het onderzoeksgebied geregistreerd. Andere gemeenten waar deze drugsincidenten worden geregistreerd, zijn met 3 of 4% per gemeente, Beesel, Horst aan de Maas en Roermond.

Samenvattende conclusies op basis van de BVH-analyse

Als we inzoomen op het totaal aantal geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied in Venlo laten deze incidentregistraties een dalende trend zien tussen 2020 en 2023. Deze dalende trend in de Venlose onderzoeksgebieden is niet volledig in lijn met de landelijke trend die een minder gestage daling laat zien. De meest voorkomende geregistreerde incidenten in deze periode vallen binnen de categorie ‘vernielingen en incidenten tegen de openbare orde’ (33%), hierop volgen ‘geweldsincidenten (ruim 20%) en ‘overige incidenten’ (ruim 20%). Drugsincidenten (2% van alle registraties), wapenincidenten en seksuele incidenten worden aanmerkelijk minder geregistreerd. Er zijn in het onderzoeksgebied enkele buurten die in (negatieve) zin opvallen. Hazenkamp en Vastenavondkamp-Noord komen als buurten naar voren waar absoluut gezien de meeste incidenten geregistreerd worden. In Vastenavondkamp-Noord worden drugsincidenten ook het meest geregistreerd. Afgezet tegen het inwonertal komt de Vogelbuurt – de buurt met het minste aantal inwoners (390) – naar voren als buurt waar de meeste (drugs)incidenten worden geregistreerd.

Als we de focus verleggen naar alle incidenten waar een verdachte aan gekoppeld is, kunnen we allereerst concluderen dat slechts aan een relatief klein deel van alle incidentregistraties een verdachte is gekoppeld. Daar waar dit het geval is, worden de verdachten vooral geregistreerd voor drugs- en wapenincidenten. Daarnaast is het van belang te constateren dat vier op de vijf verdachten man is en bijna vier op de tien verdachten jonger dan 27 jaar is. Het is lastig om de uitkomsten van de onderzoeksgebieden in Venlo te vergelijken met de landelijke cijfers, omdat er op het landelijke niveau bij de cijfers over jeugdcriminaliteit onderscheid wordt gemaakt naar de groep tot en met 22 jaar in plaats van tot en met 27 jaar. Wat we wel kunnen meewegen is dat in 2022 74% van de verdachte minderjarigen een jongen was en van de jongvolwassenen (tot en met 22 jaar) 85 procent.⁴ Dit lijkt redelijk in lijn met de 84% jongens/mannen tot en met 27 jaar in Venlo.

Hoeveel verdachten landelijk jonger dan 27 jaar zijn, is lastig te stellen, omdat het CBS onderscheid maakt tussen verdachten tot en met 22 jaar en verdachten tussen de 23 en 45 jaar. De gemiddelde leeftijd van verdachten in Venlo komt overeen met de landelijke gemiddelde leeftijd van verdachten: die staat sinds 2014 al op 33 jaar.⁵

Als we de focus van alle incidenten naar drugsincidenten in het onderzoeksgebied verplaatsen, kunnen we constateren dat het gemiddeld aantal geregistreerde drugsincidenten met een verdachte tussen 2020 en 2022 afnam. In 2023 was het aantal registraties van drugsincidenten terug op het niveau van 2020, al ging het wel om relatief kleine aantallen. De meest geregistreerde drugsincidenten in deze periode zijn ‘bezit softdrugs’ en ‘bezit harddrugs’. Wat betreft de achtergrond van de verdachten van een drugsincident

4. CBS, 2023; WODC, 2024b: 13.

5. CBS, 2025.

blijkt de gemiddelde leeftijd ongeveer 33 jaar te zijn; de meerderheid heeft een Nederlandse nationaliteit en is woonachtig in Venlo.

Als we de focus verleggen naar de jeugdige verdachten (t/m 27 jaar) die voor incidenten in het onderzoeksgebied geregistreerd worden, geldt dat iets minder dan de helft van de verdachten van alle geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied 27 jaar of jonger is. Dit geldt ook voor drugsincidenten. De meerderheid is man (8 op de 10) en twee derde is woonachtig in Venlo. Zij komen voornamelijk in beeld vanwege verkeersincidenten en vermogensincidenten, hoewel deze registraties in 2021 en 2022 een dalende lijn laten zien. De aantallen drugsincidenten en geweldsincidenten zijn daarentegen na 2021 toegenomen. Ook voor drugsincidenten geldt dat iets minder dan de helft van de verdachten in het onderzoeksgebied 27 jaar of jonger is. Iets meer dan de helft van deze groep is tussen de 18 en de 22 jaar oud. De drugsincidenten waarvoor zij in beeld komen betreffen voornamelijk bezit softdrugs, daarna volgt bezit harddrugs.

Als we de focus voor deze laatste alinea's verplaatsen naar de jeugdige verdachten die woonachtig zijn in het onderzoeksgebied betreft het vrijwel allemaal mannen met een gemiddelde leeftijd van ongeveer 20 jaar. Zij komen voornamelijk in beeld vanwege verkeersincidenten. De geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied betreffen daarentegen met name vermogensincidenten. Verder valt op dat driekwart van de geregistreerde incidenten plaatsvindt in Venlo, waarvan minder dan de helft hiervan plaatsvindt in het onderzoeksgebied zelf. Als we specifiek kijken naar drugsincidenten, blijkt dat van de jongeren tot en met 27 jaar die woonachtig zijn in het onderzoeksgebied in Venlo dit ook vrijwel allemaal mannen zijn, met als gemiddelde leeftijd ongeveer 21 jaar en voornamelijk van Nederlandse nationaliteit. Tussen 2020 en 2022 is er sprake van een daling in het aantal geregistreerde drugsincidenten, waarna er weer een stijging op te merken is. Verdachten komen met name in beeld vanwege bezit softdrugs. Verder zijn alle typen drugsincidenten in 2023 gestegen, waarbij met name bezit harddrugs en handel in harddrugs relatief sterk zijn toegenomen. Het merendeel van de drugsincidenten gepleegd door deze groep vindt plaats in Venlo, maar daarvan wordt iets meer buiten het onderzoeksgebied gepleegd.

Omdat het lastig is om deze opsomming van beschrijvende statistieken over de aard en omvang van criminaliteit als zodanig te waarderen bijvoorbeeld in termen van ernst – zie voor een verdere toelichting onderstaand kader – vervolgen we in dit kerndocument met een meer concrete benadering aan de hand van een criminele netwerkanalyse om in paragraaf 2.3 en verder stil te staan bij de kwalitatieve bevindingen uit de interviews en de literatuur.

De moeilijkheid om lokale inzichten te vergelijken met landelijke cijfers

Idealiter zouden we de hier genoemde aantallen en percentages willen vergelijken met landelijke cijfers en andere gemeenten. Vergelijkbare onderzoeken voeren we namelijk uit in andere gemeenten en landelijk worden er uiteraard ook cijfers bijgehouden. Er is geprobeerd om vergelijkingen te maken, maar om verschillende redenen blijkt dit lastig. Zo verschilt per gemeente het geselecteerde gebied en de aantallen jongeren die er woonachtig zijn en die geregistreerd staan voor criminaliteit. Daarbij speelt mee of er voor het onderzoek alleen kwetsbare buurten zijn geselecteerd of bijvoorbeeld een wijk met daarbinnen kwetsbare en

minder kwetsbare buurten. Ook verschillen de beschikbare data en de (niveaus van) analyses, afhankelijk van waar de gemeente op in wilde zoomen (bijvoorbeeld een bepaald type criminaliteit). Daarbij is het, waar een vergelijking van bepaalde cijfers wel mogelijk is, de vraag wat deze cijfers ten opzichte van elkaar betekenen: daarvoor zou de context meegenomen moeten worden (in hoeverre zijn het vergelijkbare gemeentes en populaties en hoe is de selectie hiervan tot stand gekomen?) en zijn er in sommige gevallen aanvullende analyse nodig (in hoeverre verschillen de aantallen statistisch van elkaar).

Een landelijke vergelijking is waar mogelijk opgenomen, maar een bemoeilijkende factor hierin is dat het CBS en de jeugdmonitor van het WODC analyses maken van criminaliteit van jongeren tot en met 22 jaar. Daarentegen is de focus in onderzoeken in het kader van Preventie met Gezag gericht op de leeftijd tot en met 27 jaar. Ook worden er soms trends weergegeven van andersoortige politiedata, bijvoorbeeld met alleen misdrijven met verdachten in plaats van ook andersoortige geregistreerde personen.

2.2 De bovenlokale netwerken, dadertyperingen en clusters

De netwerkanalyse is in algemene zin een methodiek waarbij we de crimineel actieve jongeren in relatie tot andere van criminaliteit verdachte jongeren en hun netwerken in kaart brengen. Deze methodiek hebben we ook toegepast op data uit de onderzoeksgebieden in Venlo. We zullen allereerst deze methodiek in drie stappen beschrijven en visualiseren om vervolgens de uitkomsten van deze analyse te beschrijven op basis van de dadertyperingen en de clusters en de relevantie voor Preventie met Gezag binnen het onderzoeksgebied van Venlo.

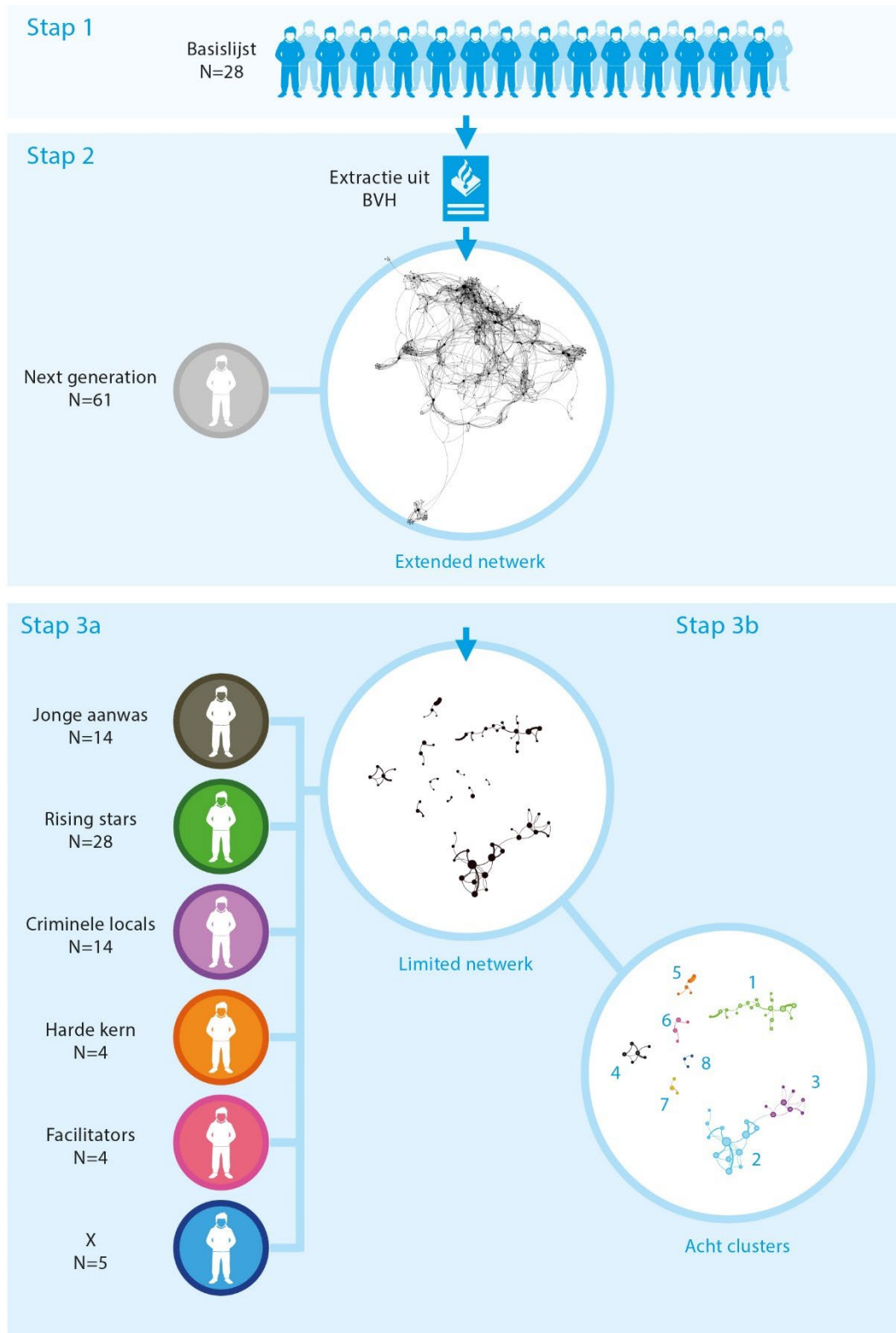
Stap 1 - de basislijst: De analyse start met het produceren van een basislijst – aangeleverd door politie en de gemeente – met de zogenaamde straatprinsen of kopstukken in Venlo.⁶ Deze lokale deskundigen produceren een lijst van op dat moment crimineel actieve jongeren woonachtig in het onderzoeksgebied in Venlo die veel (criminele) contacten hebben, te beschouwen zijn als informele of formele leiders die zichtbaar zijn of op de achtergrond de touwtjes in handen hebben, die invloed hebben op het gedrag van andere jongeren op straat en te zien zijn als de spinnen in het spreekwoordelijke web. Ook wordt hen gevraagd een lijst te maken met jongeren met vergelijkbare kenmerken maar dan tien jaar geleden. Stap 1 resulteert daarmee in een lijst met concrete namen van de gezichtsbepalende, crimineel actieve jongeren toen en nu. Deze namenlijst blijft bij de politie.

6. Het is van belang hierbij in gedachten te houden dat de term ‘kopstukken’ in de methodiek van de bovenlokale netwerkanalyse een specifieke definitie kent die afwijkt van de gangbare invulling zoals die door het Openbaar Ministerie of de politie wordt gehanteerd. Deze organisaties verwijzen met ‘kopstukken’ vooral naar de top, de hoogste leiders of de hoogste leidinggevendenden van (internationale) criminele organisaties. Onze definitie is, zoals in de voorgaande regels valt te lezen, bescheidener en meer sociologisch van aard. Wij vragen aan de lokaal bekende specialisten bij de politie, bijvoorbeeld de jeugdagente, op basis van hun expertise deze jongeren te benoemen en als startpunt voor de systeemanalyse in BVH (artikel 8) te gebruiken. Op basis van de systeemanalyse blijkt pas of en zo ja welke positie deze jongeren in het netwerk hebben.

Stap 2 - van basislijst naar *extended* netwerk: De basislijst met namen is vanuit de politie naar een collega-politie-analist gestuurd die binnen BVH de eerste data-extractie heeft verricht. Deze actie resulteert in een geanonimiseerde dataset op basis waarvan Bureau Beke de uiteindelijke netwerkanalyse in twee verdere stappen heeft uitgevoerd. Alle personen die in samenhang met de personen van de basislijst geregistreerd staan en in de afgelopen drie jaar tenminste drie keer voorkomen als verdachte of betrokkene van voornoemde incidenten, zijn opgenomen in wat hierna het *extended* netwerk wordt genoemd. Het *extended* netwerk voor de focusgebieden in Venlo telt 501 personen, waarbij we speciale aandacht hebben voor de *next generation* (n=61). Deze typering gebruiken we om te verwijzen naar jongeren in de leeftijd van 13 tot en met 17 jaar die in de afgelopen drie jaar meer dan drie keer als betrokkene of verdachte bij een incident geregistreerd staan waarbij tenminste één van de personen op de basislijst ook geregistreerd staat.

Stap 3 - van *extended* naar *limited* netwerk: Het *limited* netwerk is een selectie van personen binnen het *extended* netwerk. Deze personen kenmerken zich door in de drie jaar voorafgaand aan de start van de analyse in tenminste tien politieregistraties in de rol van verdachte of betrokkene te staan, waarvan ten minste drie keer als verdachte. Daarnaast – om toevalligheden zoveel mogelijk uit te sluiten - dienen de personen twee keer of vaker samen in een mutatie te staan. Het *limited* netwerk in het onderzoeksgebied in Venlo bestaat uit 69 personen. We richten ons op een dadertypering bestaande uit: jonge aanwas, *rising stars*, criminele *locals* hard kern, X, en *facilitators*. Daarnaast besteden we aandacht aan zogenaamde clusters waarbinnen personen intensiever met elkaar samenwerken rondom (dezelfde soort) strafbare feiten dan met personen buiten het cluster. In het kader van Preventie met Gezag richtten we ons vooral op die dadertyperingen en clusters die vallen binnen de leeftijdsgroep van 12 tot en met 27 jaar.

Figuur 2 – Bovenlokale netwerkanalyse voor Venlo gevisualiseerd

Het *extended* netwerk en de *next generation*

In het *extended* netwerk bevinden zich 501 personen waaronder 55 jongens en 6 meiden in de leeftijd van 13 tot en met 17 jaar. Deze 61 jongeren zijn te typeren als de *next generation*. Zij staan in de afgelopen drie jaar immers meer dan drie keer geregistreerd als verdachte of betrokkene, maar voldoen niet aan de eisen om in het *limited* netwerk te worden opgenomen omdat ze onvoldoende politieregistraties (minstens tien, waarvan drie als verdachte) of geen (of te weinig) gezamenlijke registraties met andere personen in het *limited* netwerk hebben. Van de 61 jongeren wonen er 44 in de gemeente Venlo (72%), waarvan 18 jongeren in het onderzoeksgebied (vooral Klingerberg-Zuid, Lage Heide, Op de Heide of de Vastenavondkamp-Noord).

Next generation: de 61 personen die tot de *next generation* gerekend worden, hebben in totaal 507 politieregistraties. In het merendeel van de gevallen, namelijk 418 keer (82%), staan ze als betrokkene geregistreerd. In mindere mate staan ze als verdachte geregistreerd, namelijk 89 keer (18%). Het gemiddeld aantal politieregistraties per persoon is 8,3. Naast de 'overige incidenten' – dit zijn voornamelijk algemene mutaties, verdachte situaties en afhandelingen van overige meldingen – komt de *next generation* met name voor vanwege 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde'. Een concreet misdrijf dat hieronder wordt geschaard en veel voorkomt, zijn meldingen van jeugdoverlast (n=108). Een andere incidentcategorie met een groot aantal registraties zijn geweldsincidenten waaronder vooral het incident 'ruzie/twist (zonder vervolg)' (n=104).

De groep *next generation* biedt kansen voor preventief ingrijpen omdat deze jongeren gezien de ernst en de frequentie van de incidentregistraties nog aan het begin van een mogelijke criminele carrière staan. Zij hebben als betrokkene en in mindere mate als verdachte nog relatief weinig en relatief lichte incidentregistraties achter hun naam staan.

Het *limited* netwerk en de dadertyperingen

Het *limited* netwerk bestaat vooral uit *rising stars* (41%, n=28), jonge aanwas (20%, n=14) en criminele *locals* (20%, n=14). De dadertyperingen X (n=5), *facilitator* (n=4) en harde kern (n=4) zijn minder omvangrijk. Voor wat betreft Preventie met Gezag zijn gezien de leeftijd vooral de dadertyperingen jonge aanwas, *rising stars* en criminele *locals* relevant. Gezien de gemiddelde leeftijd gaat het hier vooral om jongeren en jongvolwassenen die in de leeftijdscategorie van 12 tot en met 27 jaar vallen. Voor een uitgebreide beschrijving van alle dadertyperingen verwijzen we naar paragraaf 3.3 van de bijlage.

Rising stars: Het *limited* netwerk telt 28 *rising stars* waarvan er 7 op de basislijst staan. Het gaat om 28 mannen tussen de 13 en 21 jaar. Van de 28 *rising stars* wonen er 22 in de gemeente Venlo, waarvan 9 in het onderzoeksgebied (Vastenavondkamp-Noord, Lage Heide, Op de Heide en Vossener-Zuid). *Rising stars* worden het meest geregistreerd voor 'overige incidenten' ('verdachte situaties' en 'algemene mutaties'), 'geweldsincidenten' ('ruzie/twist (zonder vervolg)', 'eenvoudige mishandeling' (en 'belediging'), en 'verkeersincidenten'. Het gros van de incidentregistraties van de *rising stars* vindt in de gemeente Venlo (83%) plaats. Daarnaast worden hun incidenten vooral in gemeenten in de provincie Limburg geregistreerd, maar ook verder verspreid over Nederland.

Jonge aanwas: De veertien personen – waaronder elf mannen en drie vrouwen – die we tot de jonge aanwas rekenen zijn tussen de 14 en 17 jaar oud. Slechts twee personen staan op de basislijst. De meesten wonen in Venlo (n=8) waarvan drie personen in het onderzoeksgebied. Zij hebben gemiddeld 22 incidenten per persoon. Het gaat voornamelijk over ‘overige incidenten’, ‘vernielingen en incidenten tegen de openbare orde’ (vooral ‘melding overlast jeugd’) en ‘geweldsincidenten’ (vooral ‘ruzie/twist (zonder vervolg)'). De jonge aanwas is vooral lokaal in Venlo en in de aanpalende gemeenten actief.

Criminele locals: het *limited* netwerk telt 14 criminele *locals* waarvan er twee op de basislijst staan. De jongste criminele *local* is 22 jaar en de oudste is 42 jaar. De gemiddelde leeftijd van deze personen is 26,9 jaar oud. Alle criminele *locals* wonen binnen de gemeente Venlo waaronder zes personen in het onderzoeksgebied. De criminele *locals* worden vooral geregistreerd voor incidenten horende bij de categorieën ‘overige incidenten’, ‘verkeersincidenten’ en ‘geweldsincidenten’. In vergelijking met de andere dadertyperingen worden zij het vaakst geregistreerd voor ‘drugsincidenten’. Waarbij het vooral gaat om ‘handel in harddrugs (lijst I)’ en ‘bezit harddrugs (lijst I)’. Bijna negen op de tien incidenten van de criminele locals worden in de gemeente Venlo geregistreerd (89%).

Het *limited* netwerk en de clusters

Binnen het *limited* netwerk zijn er op basis van gemeenschappelijke incidentregistraties acht clusters te onderscheiden. Een cluster is een verdikking in het netwerk die ontstaat als dezelfde personen vaker met elkaar door de politie geregistreerd worden. Binnen een cluster kunnen zich ook bepaalde tussenpersonen bevinden die in verbinding staan met personen uit andere clusters. Via deze tussenpersonen kan er ook samenwerking en beïnvloeding tussen de clusters ontstaan. We hebben op basis van de registraties acht clusters onderscheiden waarvan we de voor PmG meest belangrijke clusters kort beschrijven:

Cluster 1: De Venlose kliek (n=19) waarbinnen de *rising stars* dominant zijn (47%) naast personen uit de andere dadertyperingen. De gemiddelde leeftijd is 21,7 jaar. Leden van dit cluster zijn al enige tijd actief en hebben gemiddeld 26,8 incidentregistraties per persoon. Personen in dit cluster worden relatief vaak voor drugsincidenten geregistreerd (‘bezit harddrugs (lijst I)’ en ‘bezit softdrugs (lijst II)').

Cluster 2: Overlastgevende jongeren (n=13) hebben een gemiddelde leeftijd van 19,6 jaar die vooral in Venlo en daarbinnen in Tegelen wonen (n=7). Het cluster bestaat voornamelijk uit *rising stars* (46%) en jonge aanwas (38%). Personen hebben gemiddeld 22,2 incidentregistraties en dan betreft het vooral ‘overige incidenten’ (30%), ‘vernielingen en incidenten tegen de openbare orde’ (26%) en ‘geweldsincidenten’ (26%).

Cluster 3: Het Drugscluster uit Tegelen/Steyl (n=8) heeft een gemiddelde leeftijd van 26,8 jaar. Alle personen wonen in de gemeente Venlo, waarvan drie in het onderzoeksgebied. Twee personen staan op de basislijst. Dit samenwerkingsverband bestaat voor de helft uit criminele *locals*, drie *rising stars* en één *facilitator*. Personen in dit cluster worden relatief veel geregistreerd voor drugs gerelateerde incidenten (‘handel e.d. harddrugs (lijst I)’ of ‘bezit harddrugs (lijst I)').

Cluster 4: De **Gemengde jonge aanwas** (n=6) heeft een gemiddelde leeftijd van 19,8 waarbij vijf leden jonger dan 18 jaar zijn. Vier leden van cluster 4 wonen in de gemeente Venlo, niemand in het onderzoeksgebied. Opmerkelijk is het hoge aandeel vrouwen: de helft is vrouw. Zij kunnen allemaal tot de jonge aanwas gerekend worden. De leden van dit cluster worden voornamelijk geregistreerd voor 'geweldsincidenten' (35%) en 'overige incidenten' (34%). Bij de geweldsincidenten gaat het hoofdzakelijk om de maatschappelijke klassen ruzie/twist (zonder vervolg) en eenvoudige mishandeling.

Cluster 5: **Overlastgevende 'oudere' daklozen** (n=5) bestaat uit drie mannen en twee vrouwen die vooral voor verschillende vormen van overlast in Venlo worden geregistreerd. Dit cluster is met een gemiddelde leeftijd van ruim 46 jaar veruit het oudste cluster en daarmee minder van belang in de context van Preventie met Gezag.

Cluster 6: **Blerickse jongeren** (n=4) bestaat uit vier jonge mannen van gemiddeld 17,2 jaar die allen in Venlo en daarbinnen vooral in Blerick wonen. Zij worden vooral geregistreerd voor 'overige incidenten' (41%) en 'geweldsincidenten' (24%). Van de zestien geweldsincidenten, gaat het in twaalf registraties om 'ruzie/twist (geen vervolg)'.

Cluster 7: **Venlose rising stars** (n=3) bestaat uit drie personen en hebben een gemiddelde leeftijd van 20 jaar. Zij worden vooral geregistreerd voor 'overige incidenten' (35%) en 'verkeersincidenten' (rijden zonder rijbewijs). Er zijn indicaties dat de drie personen in dit cluster zich bezighouden met drugs. Zij beschikken over een klein aantal registraties als 'bezit harddrugs (lijst I)' en 'handel e.d. harddrugs (lijst I)'. Op één incident na worden alle incidenten binnen de gemeente Venlo geregistreerd.

Cluster 8: **Venrayse jonge aanwas:** bestaat uit drie jonge mannen van gemiddeld 16 jaar oud en daarmee het jongste cluster dat omschreven wordt. De personen wonen alle drie in de gemeente Venray en kunnen getypeerd worden als jonge aanwas. Bijna de helft van hun registraties heeft betrekking op 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde' (40%). Het gaat hierbij om 'melding overlast jeugd', 'vernieling overige objecten', 'openlijke geweldpleging tegen personen', 'afsteken vuurwerk' en 'brandstichting'. De incidenten vinden voornamelijk plaats in de gemeente Venray (87%).

Tussentijdse conclusie BVH-analyse en bovenlokale netwerkanalyse

De BVH-analyse en de netwerkanalyse geven inzicht in de geregistreerde werkelijkheid in de betrokkenheid van jongeren bij de Venlose (drugs)criminaliteit. Op basis van deze analyses en in het licht van de bevindingen kunnen we twee conclusies trekken die beiden samenhangen met het belang van een wijkgerichte aanpak. Zowel de BVH-analyse als de netwerkanalyse bieden ondersteuning voor een wijkgerichte aanpak, maar laten tegelijkertijd daar ook de beperkingen van zien.

De bevindingen uit de analyse van de politiesysteem data laten zien dat van de jongeren van 12 t/m 27 jaar die in het onderzoeksgebied wonen, ruim één op de tien jongeren (11,3%) als verdachte van een incident geregistreerd staat. Er zijn wel verschillen tussen de buurten in het onderzoeksgebied. Er zijn 6 buurten die boven dit gemiddelde scoren, te weten Vossener-Centrum (16%), Vogelbuurt (15%), Vossener-Noord (15%), Hazenkamp (14%), Vossener-Zuid (13%), Klingerberg-Zuid (13%), Vastenavondkamp-Noord (12%) en Op de Heide (12%). Concreet: in Vossener-Centrum is bijna één van de zes

jongeren in de leeftijdscategorie van 12 t/m 27 jaar verdacht van een incident. Als we kijken naar drugsincidenten, liggen deze percentages aanmerkelijk lager. Gemiddeld blijkt 1,8% van deze jongeren van 12 t/m 27 jaar woonachtig in het onderzoeksgebied geregistreerd te staan als verdachte van een drugsincident. Ook hier zien we dat buurten in het onderzoeksgebied verschillend scoren. Er zijn vijf buurten die boven het gemiddelde scoren, te weten Vossener-Centrum (6%), Klingerberg-Zuid (3%), Hagerbroek (2%), Vastenavondkamp-Noord (2%) en Vossener-Noord (2%).⁷ Een situatie waarin 11% van de jongeren in het onderzoeksgebied als verdachte in het politiesysteem staan geregistreerd en waar zes buurten met 12% tot 16% nog slechter scoren, pleit voor een wijkgerichte aanpak. Ter vergelijking: in 2023 werd 1,6% van de jongeren van 12 tot 23 jaar in Nederland verdacht van een misdrijf (landelijke Jeugdmonitor 2024). Zoals eerder aangegeven is deze vergelijking door andere leeftijdscategorie niet correct, maar het laat wel iets zien van de concentratie van verdachte jongeren in de onderzoeksgebieden. Een dergelijke concentratie van deviant gedrag pleit voor een wijkgerichte aanpak waarin niet alleen aandacht is voor individuele jongeren maar ook voor hun (sociale) omgeving.

De uitkomsten van de BVH-analyse en de netwerkanalyse laten ook zien dat de samenwerking en de strafbare feiten waar jongeren van verdacht worden niet ophoudt bij de grenzen van het onderzoeksgebied noch bij leeftijdsgenoten. De jongeren tot en met 27 jaar die in onderzoeksgebied wonen worden vaker voor incidenten buiten het onderzoeksgebied geregistreerd dan voor incidenten binnen het onderzoeksgebied. Zij plegen hun incidenten vooral ergens in Venlo (51%), in de regio Venlo (10%) of buiten de regio Venlo (14%). Een aanzienlijk deel van de geregistreerde incidenten in het onderzoeksgebied wordt gepleegd door verdachten die buiten het onderzoeksgebied in Venlo wonen. De bovenlokale netwerkanalyse laat in dit verband zien dat de verdachte jongeren in het onderzoeksgebied volop samen lijken te werken of optrekken met jongeren en volwassenen die buiten het onderzoeksgebied elders in Venlo wonen. Als we de gezamenlijke registraties vertalen als samenwerkende of met elkaar optrekkende jongeren dan is het evident dat de samenwerking niet ophoudt bij de grenzen van het onderzoeksgebied. Dit betekent dat een aanpak zich niet kan beperken tot het onderzoeksgebied met de geselecteerde focusbuurten eenvoudigweg omdat de verbanden waar de jongeren deel van uit maken, zich lokaal over heel Venlo en enkele aanpalende gemeenten lijkt uit te strekken.

Het is de vraag of deze buurt overstijgende samenwerkingen een wijkgerichte aanpak in de weg staan. Uit eerder onderzoek weten we dat jeugdgroepen die zich verder ontwikkelen zich steeds meer wijk overstijgend manifesteren. De zogenaamde 'hinderlijke jeugdgroepen' zijn vooral wijk gebonden actief, maar de overlastgevende en zeker de criminele jeugdgroepen overstijgen de buurt of wijk en kunnen regionaal of landelijk actief zijn. Zich ontwikkelende jeugdgroepen kunnen daarmee langzaam maar zeker uit het straatbeeld verdwijnen en zich ontwikkelen tot criminele samenwerkingsverbanden die bovenlokaal actief zijn.⁸ Dit houdt in dat als crimineel actieve jongeren en de groepen waar ze deel van uitmaken uit zicht van de politie geraken, niet hoeft te betekenen dat

7. De verschillen tussen de buurten zijn niet statistisch getoetst, dus we kunnen niet spreken van significante verschillen tussen buurten of ten opzichte van het gemiddelde. Bij de (drugs)incidenten gaat het bovendien soms ook nog relatief kleine absolute aantallen.

8. Ferwerda & Van Wijk, 2010; Beke et al., 2013.

het ‘probleem’ met succes is aangepakt. Het kan ook betekenen dat de criminaliteit van deze jongeren zich verder heeft doorontwikkeld en in het publieke domein onzichtbaarder is geworden.

De uitkomsten van de bovenlokale netwerkanalyse in het onderzoeksgebied van Venlo bevestigen dit beeld. Jongeren die in het onderzoeksgebied wonen, worden verdacht van incidenten buiten het onderzoeksgebied en worden daarbij geregistreerd met andere verdachte en betrokken jongeren die eveneens buiten het onderzoeksgebied wonen. Vanuit de constatering dat jongeren in het onderzoeksgebied contacten onderhouden met jongeren buiten het onderzoeksgebied is het aannemelijk dat preventieve en/of strafrechtelijke inzet op jongeren die in het onderzoeksgebied wonen indirect van invloed zal zijn op de mede jongeren buiten het onderzoeksgebied waar ze mee samenwerken. Andersom zal een dergelijke inzet op de jongeren woonachtig in Venlo of een naburige gemeente ook indirect van invloed zijn op het deviante gedrag van de jongeren waar zij mee geregistreerd worden. Dit betekent dat een succesvolle wijkgerichte preventieve en/of strafrechtelijk aanpak directe effecten op de jongeren in de wijk zal sorteren, maar ook indirect effecten heeft op de jongeren buiten het onderzoeksgebied waar ze mee omgaan.

Dit alles betekent dat de geconstateerde samenwerking van verdachte jongeren met elkaar en met verdachte volwassenen over Venlo niet op gespannen voet staan met een wijkgerichte aanpak. Wel dient men zich te realiseren dat een aanpak die zich uitsluitend richt op de geselecteerde focusgebieden geen oplossing biedt voor de lokale criminaliteitsproblemen onder jongeren in en net buiten Venlo. Daarvoor werken de jonge verdachten in het onderzoeksgebied eenvoudigweg te veel samen met andere jonge en volwassen verdachten lokaal in de gemeente Venlo en directe omgeving.

Tot slot, de geringe registraties over drugsgerelateerde zaken geven de ondergrens van de problematiek aan. Drugscriminaliteit betreffen zogenaamde ‘haalzaken’. De burger doet beperkt melding en aangifte van drugsincidenten, waardoor cijfers vooral bepaald worden door de capaciteit en prioritering bij de politie. Alleen het presenteren van cijfers volstaat daarmee niet in het beschrijven van de drugsproblematiek in Venlo. Dat maakt het belang van kwalitatieve informatie groter. Daarom verrijken we in de volgende paragraaf de tot nu toe gepresenteerde resultaten met kwalitatieve data.

2.3 Aard van de (drugs)criminaliteit volgens professionals

In deze paragraaf geven we inzicht in de aard en ernst van betrokkenheid van Venlose jongeren in de drugsproblematiek, waarbij we ingaan op zowel drugsgebruik als -criminaliteit. We putten hier uit wetenschappelijke literatuur en gesprekken met 58 professionals.

Recent onderzoek door het RIEC laat zien dat jongeren in Limburg en ook in Venlo op vroege leeftijd met middelengebruik beginnen. Veelal gaat het hierbij over het gebruik van alcohol, vapes en softdrugs.⁹ Tevens blijkt dat jongeren in Limburg en specifiek ook in de gemeente Venlo een aanzienlijk aandeel hebben binnen de (lokale) drugscriminaliteit.¹⁰ Hierbij maakt het RIEC een onderscheid in registraties onder de jongste

9. RIEC, 2022; RIEC, 2023.

10. RIEC, 2023.

leeftijdsgroep (voornamelijk bezit van soft- en in mindere mate harddrugs), de leeftijdsgroep vanaf 15 jaar (waarin naast drugsgebruik de betrokkenheid bij de handel in drugs opkomt) en de leeftijdsgroep vanaf 17 jaar (die zich met name op de handel in harddrugs richt). Het vervaardigen van soft- en harddrugs gaat om kleine aantallen, dit wordt niet verder geduid.¹¹

Vrijwel alle respondenten in huidig onderzoek herkennen het beeld dat jongeren op vroege leeftijd in aanraking komen met middelengebruik en dat dit in sommige gevallen uit kan monden in eigen drugsgebruik en drugshandel. Zij hebben het hierbij voornamelijk over Venlo als stad en spreken niet specifiek over het middelengebruik en drugshandel in de geselecteerde buurten. Na de coronapandemie zou volgens professionals het gebruik van softdrugs, maar ook de handel in softdrugs onder jongeren in Venlo zijn toegenomen. Zo geeft een jongerenwerker aan dat bijna alle jongeren die cannabis gebruiken tegelijkertijd ook handelen in cannabis of aanverwante softdrugs. Het gaat dan om jongeren die niet alleen voor zichzelf een gebruikershoeveelheid cannabis kopen, maar een grotere voorraad die ook met vrienden gedeeld kan worden. Deze afhankelijkheidsrelatie brengt volgens deze jongerenwerker het risico met zich mee dat er een schuld wordt opgebouwd bij een (drugs)leverancier waardoor jongeren kwetsbaar worden en verder de (drugs)criminaliteit in kunnen raken.

De ernst van drugsproblematiek onder jongeren in Venlo uit zich op meerdere manieren, aldus de respondenten. Allereerst benoemt een aantal professionals, waaronder professionals werkzaam bij de politie, het gemak waarmee jongeren met middelengebruik in aanraking kunnen komen. Met name de omgebreidelde aanwezigheid van en toegang tot online platforms verlagen de drempels. Er is vraag en aanbod van (verboden) middelen in overvloed, waardoor jongeren geen moeite hoeven te doen om aan de middelen te komen. Hier gaan we in paragraaf 2.5 dieper op in. Verder uit de ernst van de drugsproblematiek zich in de consequenties voor jongeren. Eenmaal in de criminaliteit is het moeilijk om weer uit het criminele circuit te stappen, aldus respondenten werkzaam bij de politie en het jongerenwerk. Tevens is bekend onder respondenten dat drugscriminaliteit samen kan gaan met andere criminele activiteiten zoals geweldsdelicten en vermogensdelicten. Hiermee zou een jongere verder de criminaliteit in kunnen raken. Een citaat van de politie bevestigt dit:

“Het is met name drugsgelateerd. Andere vormen zijn er ook wel. Openlijke geweldpleging, mishandeling, steekpartij op school was er laatst - afkloppen dat het niet vaker gebeurt - Vaak speelt er wel iets vooraf. En vaak is het wel drugsgelateerd. Kan bijvoorbeeld een rip deal zijn. Voor de gek gehouden met drugs, komen dan verhaal halen en plegen dan geweld.”

2.4 Criminele fenomenen en vormen van (drugs)criminaliteit

Nu we de aard en ernst van de betrokkenheid van jongeren in de drugscriminaliteit hebben toegelicht, gaan we verder in op de verschillende vormen van (drugs)criminaliteit waarmee jongeren in Venlo zich bezighouden. Wederom putten we hierbij uit de combinatie van literatuur en de gesprekken met professionals.

11. RIEC, 2022; RIEC, 2023.

Uit de bestudeerde literatuur blijkt dat de meest voorkomende ondermijnende delicten onder Venlose jongeren tussen 2019 en 2022 drugsdelicten, geweldsdelicten en witwassen/fraude zijn.¹² Zoals eerder aangegeven, wijzen de meeste professionals in huidig onderzoek vooral naar drugsgerelateerde delicten waar jongeren in Venlo bij betrokken zijn. Een deel van de respondenten heeft het over delicten die zij op zichzelf staand als minder ernstig kwalificeren, maar die wel een opstap kunnen zijn naar de meer ernstige delicten. Dit zijn een soort ‘opstapdelicten’. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan ‘illegale handel’ waar jongeren bij betrokken zijn. Het maakt bij deze illegale handel niet uit wat er wordt verhandeld - vapes, vuurwerk, (nep)merkkleding of nepgeld – als je er maar geld mee kunt verdienen. De jongeren kunnen op eigen initiatief deze handel starten, maar ook vertellen diverse respondenten over jongeren die verleid en geronseld worden door criminelen die inspelen op de kwetsbaarheid van sommige jongeren. Soms verschuift de handel van relatief onschuldige producten, zoals kleding, naar handel in gestolen goederen zoals fietsen, scooters of auto’s of naar handel in verdovende middelen, aldus respondenten werkzaam bij de politie, gemeente en jongerenwerk.

Volgens de respondenten is de handel van jongeren in verdovende middelen een veelvoorkomend verschijnsel in Venlo. Lokaal gezien is er een tweedeling te maken als het gaat om de posities die jongeren innemen binnen het drugscircuit. Enerzijds worden de Venlose jongeren ingezet als runner, het zijn de loopjongens die onderaan de hiërarchie staan en voor relatief simpele klusjes ingezet worden. Anderzijds zou er volgens enkele gesproken onderwijsmedewerkers ook een opkomst zijn van intelligentere jongeren die aansturende functies hebben en hoger in de rang staan wat betreft drugshandel. Zij hebben een breed netwerk, oefenen controle uit over andere jongeren en werken onder de radar. Een grote verandering die respondenten signaleren ten opzichte van enkele jaren geleden is dat dealeractiviteiten niet meer voornamelijk op straat plaatsvinden, maar op minder zichtbare plekken zoals sociale media. Respondenten constateren dat deze verandering goed past bij de gedachtegang van de hedendaagse jeugd: het ‘werk’ moet snel, makkelijk en redelijk onzichtbaar zijn én geld opleveren.

Hoewel het gebruik van en de handel in drugs volgens respondenten grotendeels in Venlo zelf plaatsvindt, is de stad in de visie van respondenten ook een aantrekkelijk gebied voor regionale drugshandel welke naar vermoeden over de landgrenzen richting Duitsland of België gaat. Venlo is een aantrekkelijk gebied om zich te vestigen. Respondenten beschrijven Venlo als een stad met een goede basis qua logistieke infrastructuur, wat de drugscriminaliteit onbedoeld kan faciliteren. Een respondent zegt daarover: *“De microscoop ligt in de haven van Rotterdam en Antwerpen, maar ligt niet op Venlo, terwijl hier een wereld voor ons open ligt.”* Een respondent vanuit de politie beschrijft dat Venlo bekend staat als logistieke doorvoerhaven van Nederland. De uitkomsten van de BVH-analyses en de netwerkanalyses laten vooral het lokale karakter van de geregistreerde incidenten en de samenwerkingen zien. De geanalyseerde opsporingsonderzoeken laten wel een beperkt aantal internationale medeverdachten zien, maar bieden geen aanknopingspunten die de aanname dat Venlo een logistieke doorvoerhaven is, krachtig kunnen ondersteunen.

Diverse respondenten, werkzaam bij onder andere de politie, het OM, hulpverlening, onderwijs en de gemeente wijzen naast de handel in uiteenlopende goederen ook op de

12. RIEC, 2023.

betrokkenheid van Venlose jongeren bij afpersing en chantage. De afpersingszaken in Venlo zouden volgens respondenten werkzaam bij de gemeente voor aanzien hebben gezorgd binnen de criminele wereld. Ook wordt wapengebruik hier niet geschuwd, aldus een gemeenteprofessional. Dezelfde respondent en professionals uit de hulpverlening verwijzen dan ook naar het geweld en de wapengerelateerde criminaliteit waar jongeren in Venlo zich schuldig aan maken. Respondenten veronderstellen dat de media met hun berichtgeving over explosieven en het dragen van wapens, maar ook de vele online games jongeren op ideeën zouden brengen.

Professionals werkzaam in de jeugdzorg constateren een maatschappij die aan het verharden is waarbij jongeren voorheen bij een ruzie een pak slaag uitdeelden, en nu een mes pakken. De consequentie van dit alles is dat er zich niet alleen feitelijk meer ernstige situaties voordoen (zoals het gebruik van wapens), maar ook dat de ernst van de dreiging in vergelijking met vroeger toe kan nemen. Het bezit en gebruik van messen wordt ook door Venlose jongeren zelf en professionals werkzaam in het onderwijs en in de hulpverlening opgemerkt. Jongeren hebben wapens in bezit om zich te kunnen verdedigen, maar ook worden wapens gebruikt om anderen onder druk te zetten. Hierin schuilt het risico dat kwetsbare jongeren, bijvoorbeeld jongeren met een licht verstandelijke beperking, impulsieve jongeren of jonge kinderen, minder of niet nadenken over de mogelijke gevolgen van hun daden en een wapen dus ook gemakkelijker of sneller zou kunnen worden gebruikt.

Tot slot, respondenten differentiëren in hun antwoorden niet of nauwelijks tussen jongens en meiden als het gaat om daders en slachtoffers. Volgens enkele professionals vanuit de gemeente zijn er steeds meer meiden betrokken bij criminaliteit die in het verleden systematisch veel problemen hebben gehad. Ze vertonen tegendraads gedrag en zetten anderen aan tot 'slechte dingen'. Deze groep wordt omschreven als 'moeilijkste gevallen'. Respondenten zien meiden sneller verharden en in aanraking komen met het criminele netwerken. Enkele respondenten werkzaam bij de politie, reclassering en in de hulpverlening hebben een uitgesproken mening over de betrokkenheid van meiden in de Venlose criminaliteit. Zij stellen dat meiden net als jongens betrokken zouden zijn bij criminaliteitsvormen, waarvan een deel overlappend is. Hierbij noemen zij openlijke geweldpleging, mishandeling, scooterdiefstallen en drugsgebruik en handel. Daarnaast noemen ze schoolverzuim als kenmerkend voor meisjes. Specifieke delicten als steekincidenten, inbraken, overvallen en afpersing worden vaker door jongens gepleegd, aldus de respondenten. Tegelijkertijd zien professionals ook dat meiden in vergelijking met de jongens vaker andere werkwijzen hanteren. Respondenten werkzaam bij de politie en jongerenwerk benoemen dat meiden vaker anoniem te werk gaan, minder zichtbaar zijn op straat, 'slinkser' zijn en daardoor meer onder de radar blijven voor politie en hulpverlening. Er zijn bij een enkele respondent signalen binnengekomen dat een paar meiden hogere posities krijgen in het criminele netwerk. Een andere respondent werkzaam voor het jongerenwerk benoemt een specifieke casus waarbij een meisje als aanstichter naar voren komt en anderen voor haar karretje spant, bijvoorbeeld om fietsen te stelen en drugs te verhandelen, maar ook om slachtoffers af te persen via digitale platforms.

Het is opmerkelijk hoe enkele respondenten werkzaam bij de politie, de gemeente en de hulpverlening spreken over de relatief jonge leeftijd van verdachten en de 'Mocro-

Maffia achtige taferelen' die spelen. De respondenten doelen hiermee in algemene zin op de verharding van jongeren in korte tijd, de negatieve beïnvloeding onderling, de inzet van loopjongens en het grote geld dat hen, net zoals in de gelijknamige serie drijft om delicten te plegen. Daarover geven respondenten aan zorgen te hebben over de aantrekkingskracht en negatieve beïnvloeding die het op andere jongeren heeft.

Afgeronde opsporingsonderzoeken

Om een duidelijker beeld te geven van de betrokkenheid van Venlose jongeren bij drugs-criminaliteit, (criminele) netwerken en hoe de genoemde negatieve beïnvloeding plaatsvindt, hebben we 14 afgeronde opsporingsonderzoeken van de politie geanalyseerd. Het Arrondissementsparket Limburg van het Openbaar Ministerie heeft in eerste instantie 176 opsporingsonderzoeken geselecteerd over druggerelateerde zaken waarin jongeren tot en met 27 jaar woonachtig in Venlo in de periode 2019-2024 een rol spelen. Deze selectie hebben zij uiteindelijk teruggebracht naar 14 afgeronde zaken waarin er sprake was van een samenwerkingsverband met tenminste één jongere woonachtig in Venlo of waarin jongeren in verschillende zaken als verdachte terugkwamen. In het volgende kader beschrijven we deze zaken kort.

De geselecteerde afgeronde politieonderzoeken (Venlo, jongeren en drugs)

Zaak 1: Naar aanleiding van een verdachte situatie met drie personen zijn meerdere kilo's blokken hasj, zakken met xtc-pillen en in mindere hoeveelheid crystal meth aangetroffen, evenals goederen die duiden op de verwerking en handel in verdovende middelen. De hoofdverdachten zijn twee familieleden, die bekendstaan als samenwerkend in de – vermoedelijk internationale – drugshandel. Een van de hoofdverdachten is onder de 27 jaar. Op basis van het dossier lijken beide mannen verkopers van drugs, maar ook doet informatie vermoeden dat de verdachten betrokken zijn met de import van drugs uit het buitenland. Beide verdachten zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf; de jongere verdachte voor de duur van 42 maanden en een geldboete van 25.000 euro.

Zaak 2 en 3: Na een melding van vermoedelijk bezit van een vuurwapen, worden twee minderjarige jongeren gecontroleerd door de politie. Tijdens de controle wordt geen vuurwapen aangetroffen, maar wel een zak met enkele honderden xtc-pillen. Na verhoor blijkt dat een van de jongens de drugs bewaarde voor de ander. Het is niet duidelijk of zij de drugs enkel in bewaring hebben of ook verkopen. Een van de verdachte is schuldig verklaard zonder oplegging van straf of maatregelen. De ander is veroordeeld tot een werkstraf van 150 uren en 75 dagen jeugddetentie voorwaardelijk. Een van deze verdachte komt ook bij een andere zaak in beeld door schuldheiling¹³ van een fiets. Deze zaak heeft echter niets te maken met drugs.

Zaak 4: Bij een onopvallende postactie neemt de politie een mogelijke drugsoverdracht waar. Tijdens controle van het betreffende voertuig worden tientallen voorgedraaide joints en *snow-seals* (vermoedelijk met wiet) aangetroffen. Eén van de verdachten is minderjarig,

13. Er is sprake van schuldheiling als degene die iets koopt, kan vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betreft.

de ander is iets ouder, maar onder de 27 jaar. Zij blijken familie van elkaar te zijn. Uit het dossier wordt niet duidelijk of de verdachten zijn veroordeeld.

Zaak 5, 6 en 7: Een jonge verdachte (onder de 27 jaar) komt in beeld bij drie verschillende drugszaken. Tweemaal wordt hij verdacht van drugshandel in een uitgaansgelegenheid. Hij is in bezit van verschillende kleinere hoeveelheden hennep, hasj en xtc. Tijdens een huiszoeking worden grotere hoeveelheden van deze drugs aangetroffen. In de derde zaak is de verdachte in zijn voertuig aangetroffen met een cilinder lachgas. De verdachte krijgt voor de verschillende zaken een taakstraf van 180 uur en een gevangenisstraf voor 1 maand voorwaardelijk.

Zaak 8: Nadat agenten een leegstaande auto aantreffen met een zak xtc-pillen, wordt een adres gecontroleerd. Op het adres worden twee verdachten en verdovende middelen aangetroffen, waaronder verschillende vormen en hoeveelheden hennep (olie, poeder en blokken), lsd en cocaïne. Er zijn in totaal vijf verdachten, waarvan drie jongeren met de leeftijden van begin 20 jaar oud. Zij worden verdacht van drugshandel. De hoofdverdachte krijgt een taakstraf voor de duur van 180 uur, een gevangenisstraf van 2 maanden voorwaardelijk en moet verplicht deelnemen aan een gedragsinterventie cognitieve vaardigheden. Een van de andere verdachte krijgt een geldboete van 200 euro, voor de overige drie verdachten is geen vonnis bekend.

Zaak 9: Een verdachte van 25 jaar zou in bezit zijn van een vuurwapen. Hoewel deze bij controle niet werd aangetroffen, zijn wel verdovende middelen zoals hasj, cocaïne en heroïne geconstateerd. Daarnaast is een grote hoeveelheid contant geld aangetroffen. De rol van de verdachte wordt niet helemaal duidelijk, maar hem wordt het aanwezig hebben van drugs en witwassen ten laste gelegd. De verdachte is veroordeeld voor een gevangenisstraf van 36 maanden. Uit een ander dossier blijkt deze jongere eerder veroordeeld te zijn geweest, onduidelijk blijft waarvoor.

Zaak 10 en 11: Een jonge verdachte is betrokken bij twee drugszaken, bij beide zaken had hij een leeftijd onder de 27 jaar. In de eerste zaak ziet een agent de verdachte op het grensgebied met Duitsland harddrugs lozen, waaronder tientallen cocaïne en heroïne-bolletjes. Hiervoor wordt hij veroordeeld tot een taakstraf van 60 uur en een voorwaardelijke gevangenisstraf van twee weken. In de tweede zaak wordt de verdachte gezien terwijl hij een tientallen zakjes cocaïne en amfetamine weggooit en een paar honderd euro contant geld op zak heeft. Voor de handel en vervoer van harddrugs wordt hij veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van drie weken en een verplichte deelname aan een gedragsinterventie middelengebruik, dagbesteding en ambulante begeleiding.

Zaak 12: In een grote zaak naar de handel, (ver)koop en levering van verdovende middelen, bestaande uit vijf deelonderzoeken worden zes personen verdacht. Het gaat om softdrugs zoals wiet, en harddrugs in de vorm van xtc, cocaïne, crystal meth, amfetamine en chemische stoffen voor de productie van drugs. Drie van deze verdachten zijn jongeren onder de 27 jaar oud. De verdachten zouden drugs opgeslagen hebben, maar ook produceren en verkopen. Zij zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf van 36 maanden, van 24 maanden waarvan 8 voorwaardelijk en een van 30 maanden.

Zaak 13: Vier verdachten, waarvan één in bezit van een Duitse huurauto, lijken betrokken te zijn bij een drugsoverdracht. Bij controle door de politie worden verschillende harddrugs zoals cocaïne, amfetamine-olie en crystal meth aangetroffen. Ook wordt zwavelzuur aangetroffen. De hoofdverdachte, gezien als verkoper van de drugs, is begin 20 jaar. Drie personen worden verdacht van het afnemen van drugs; zij zijn 27 jaar of ouder. De hoofdverdachte is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 60 dagen waarvan 55

voorwaardelijk en deelname aan een gedragsinterventie cognitieve vaardigheden. De vonnissen van de andere verdachten zijn niet bekend.

Zaak 14: Meerdere meldingen over een vermoeden van drugshandel leiden tot een doorzoeking van een pand. Daarbij worden meerdere hard- en softdrugs aangetroffen, zoals cocaïne, amfetamine, crystal meth en vermoedelijk xtc, samen met goederen die duiden op de handel van drugs. Er worden vier verdachten aangehouden waarvan één man van begin 20 jaar, hij is veroordeeld tot een taakstraf van 80 uur. De overige verdachten zijn ouder dan 27 jaar, hier is geen vonnis van bekend.

Uit de beschikbare informatie in deze politieonderzoeken valt niet af te leiden hoe de Venlose jongeren betrokken raken bij de delicten die ze plegen, hoe ze aan de drugs zijn gekomen en welke positie ze innemen in een wijder crimineel samenwerkingsverband. Ook over de beweegredenen van de jongeren voor hun criminele betrokkenheid valt spaarzaam en dan vaak indirect iets te zeggen. Wel bevatten verschillende opsporingsinformatie die interessant zou kunnen zijn binnen de context van PmG. Het gaat om informatie over jongeren en jongvolwassenen die met de verdachten in de zaak in beeld komen, bijvoorbeeld via een uitgewerkte telefoontap of een beschreven observatie. Deze informatie is veelal beperkt, maar laat wel zien hoe de (jeugdige) verdachten zich omringen met andere jongvolwassenen die op zijn minst direct getuige zijn van de drugsgerelateerde criminaliteit. Deze jongeren die bij de politie in beeld komen maar verder geen rol als verdachte spelen, zitten met andere woorden midden tussen de mogelijke ‘verleidingen van de drugscriminaliteit’ en zijn daarmee een potentieel relevante doelgroep voor PmG. In de volgende paragraaf gaan we nader in op deze zogenaamde verleidingen en risicofactoren die ertoe kunnen leiden dat jongeren in aanraking komen met drugscriminaliteit.

2.5 Risicofactoren en verleidingen tot criminele betrokkenheid

In een van de onderzoeksvragen richten we ons op digitale en fysieke verleidingen die jongeren in Venlo ervaren om drugs te gebruiken en/of te participeren in de drugscriminaliteit. Als we spreken over verleidingen, doelen we op situaties die een bepaalde aantrekkingskracht uitoefenen op jongeren wat maakt dat zij drugs gebruiken of betrokken raken in het criminele drugsmilieu. Deze verleidingen kunnen ook wel gedefinieerd worden als motieven of beweegredenen van jongeren waardoor zij betrokken raken en blijven bij criminaliteit. Daarnaast gaan we ook in op risico verhogende factoren. Daarmee doelen we op kenmerken en omstandigheden van de individuele Venlose jongeren, hun thuissituatie en (sociale) omgeving die de kans op betrokkenheid bij (drugs)criminaliteit verhoogd.

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat mensen drugs gebruiken om een gevoel van euforie op te wekken en daar plezier aan te beleven, om zich beter te voelen in het geval van (emotionele of psychische) problematiek, stress of trauma, of in het geval van

een verslaving.¹⁴ Uit eerder onderzoek¹⁵, maar ook uit onderhavig onderzoek blijkt dat jongeren in Venlo rond de middelbare schoolleeftijd beginnen met het gebruik van drugs. Het gaat dan om drugssoorten zoals snus en cannabis, zo geeft gemeenteprofessional aan. Volgens de door ons geïnterviewde jongeren gebruiken veel leeftijdsgenoten wiet en speelt het een grote rol in het dagelijks leven, ook in en rondom scholen. Daarnaast vertellen professionals dat ook harddrugs zoals XTC en cocaïne op deze leeftijd worden gebruikt, maar er weinig zicht is op het harddrugsgebruik onder jongeren in Venlo. In algemene zin spreken de professionals met een problematische ondertoon over het drugsgebruik van jongeren in de stad. Uit onderzoek van het Trimbos blijkt dat jongeren drugs gebruiken als experiment en uit verveling, maar ook door problemen in het gezin of omdat oudere gezinsleden gebruiken. Een van de respondenten die we spraken wijst naar de groepsdruk vanuit leeftijdsgenoten of vrienden om drugs te gebruiken. Anderen geven aan dat drugsgebruik steeds meer is genormaliseerd in de maatschappij (landelijk) en jongeren daardoor wellicht makkelijker drugs gebruiken. Wanneer we de informatie uit de gesprekken op enige afstand bekijken, lijkt de doelgroep van jongeren die risico lopen om met criminaliteit in aanraking te komen een zekere mate van gedragsproblematiek en stress te ervaren. Deze jongeren vertonen bijvoorbeeld vaker onaangepast gedrag of hebben onzekerheid over een passende opleiding of baan wegens gebrek aan schoolsuccessen, aldus respondenten. Dat zou een reden kunnen zijn waarom jongeren drugs gaan gebruiken. Ook de onderzoekers van het Trimbosonderzoek constateren dat ‘kwetsbare jongeren’ vaker blowen, maar geven geen nadere beschrijving van deze kwetsbaarheden.

Zoals in paragraaf 2.4 ook is genoemd, schetsen meerdere respondenten het verloop van drugsgebruik naar -handel. Dit fenomeen wordt ook erkend in het Trimbos onderzoek, die stelt dat sommige jongeren hun drugsgebruik financieren door daarin te handelen. Ook in de wetenschappelijke literatuur is bekend dat drugsgebruik en verslaving kan leiden tot een verhoogde kans op (drugs)criminaliteit.¹⁶ Naast dat het eigen gebruik een risicofactor is die kan samengaan met drugshandel, zijn er volgens de respondenten twee andere factoren die kunnen verleiden tot drugshandel. Eén daarvan zit in de geografische ligging van de stad. In de vorige paragraaf noemden we al dat Venlo door sommige respondenten als een ‘logistieke doorvoerhaven’ voor de drugshandel richting het buitenland wordt gezien. Het drugstoerisme vanuit Duitsland naar Venlo is daarbij volgens een van de professionals een gelegenheidsstructuur waardoor het makkelijk is om snel grensoverschrijdende drugshandel te plegen, mede vanwege de vraag naar drugs vanuit het buurland. Hetzelfde geldt voor de Belgische grens, die op twee uur rijden van de stad ligt. Daarover zegt hij: *‘Het ronselen van jongeren om in Nederland of Duitsland of België drugs te handelen, dat gebeurt’*. Volgens een respondent hebben jongeren uit achterstandswijken in Venlo ‘een snelle manier van geld verdienen in het verschiet’.

De derde genoemde aanleiding om bij de drugshandel betrokken te raken, sluit aan bij de laatste opmerking en verwijst naar ‘het snelle geld verdienen’. Deze verleiding manifesteert zich zowel in het fysieke als in het digitale domein. Jongeren worden in hun sociale omgeving (bijvoorbeeld thuis, op school, op straat en in de online wereld)

14. Kerssemakers et al, 2008.

15. Sannen & Van Iperen, 2023.

16. Ministerie van JenV, 2021; Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, 2024; Nourollah, Fatemeh & Farhad, 2015; Servaas, Weerman & Fisscher, 2021.

geconfronteerd met verschillende factoren die de drang naar geld alleen maar vergroten. Denk bijvoorbeeld aan het opgroeien in een gezin waarbij ouders werkloos zijn en er weinig geld te besteden is, de druk vanuit vrienden om bijvoorbeeld merkkleding te dragen, weinig of geen succes op school hebben en daardoor weinig kans op de arbeidsmarkt, en tot slot de online *influencers* en rolmodellen die een luxueuze levensstijl presenteren. *‘Het aanzien, de dure kleding willen dragen en dat volhouden’* is voor veel jongeren een motivatie om drugs te gaan verhandelen, maar ook om andere vormen van criminaliteit te plegen waarmee snel geld verdiend kan worden, aldus de respondenten. Hoewel er zeker zorgen zijn over de fysieke verleidingen tot drugscriminaliteit, uiten veel professionals vooral hun zorgen over de digitale verleidingen en de veelheid aan verschijningsvormen waar jongeren online mee in aanraking kunnen komen. Voornamelijk omdat respondenten wijzen naar het gemak waarmee inkomsten gegenereerd kunnen worden via sociale media.

Digitale verleidingen

Lokale digitale verleidingen bestaan niet. Het online domein is grenzeloos en dat geldt uiteraard ook voor de jongeren in Venlo. Het online aanbod van strafbare producten en de mogelijkheden om strafbaar te handelen zijn erg groot en divers. Jongeren hebben in een mum van tijd connecties gemaakt op platforms zoals Snapchat, Telegram en TikTok die de toegang naar onzichtbare en illegitieme werelden en netwerken met zich mee brengen. Er zijn (internationale) accounts die alledaagse spullen verkopen zoals vapes, schoenen, sieraden, parfum, jassen en sigaretten, etc. Volgens respondenten zouden sommige jongeren zich niet bewust zijn van de omstandigheid dat ze met deze handel een strafbaar feit plegen. Daarnaast worden softdrugs zoals wiet en hasj, maar ook cocaïne en andere harddrugs verkocht via sociale media. Niet alleen op Snapchat, maar ook op Telegram zijn er accounts en groepen gewijd aan vraag en aanbod van verschillende drugssoorten. De accounts op Snapchat bieden vooral softdrugs aan, zoals hasj of wiet. Verkopers zetten dan een ‘story’ online met het aanbod van de soort(en) drugs, prijslijsten, eventuele bezorgkosten en of het account ‘actief’ is voor bestellingen en bezorgingen. Het aanbod varieert van voorgedraaide joints tot een aantal grammen in zakjes (baggas) en in sommige gevallen kilo’s. Daaruit kunnen we opmaken dat het voornamelijk, maar niet uitsluitend om gebruikershoeveelheden en straathandel gaat. Soms gaat het ook om het aanbod van grote hoeveelheden drugs en omvangrijke deals. Regelmatig maken deze accounts gebruik van emoji’s die symbool staan voor een bepaalde drugssoort. Voorbeelden zijn broccoli (wiet), chocolade (hasj), een sneeuwvlok (cocaïne), een ballon met een wolkje (lachgas), of een poezengezicht (3-MMC, ook wel miauw genoemd). Via een persoonlijk bericht of via een getoond telefoonnummer kunnen er bestellingen worden gedaan.

Op TikTok worden niet als zodanig aanbiedingen geplaatst van drugs, maar is vooral te zien hoe het drugsgebruik onder jongeren wordt genormaliseerd. Dat blijkt uit filmpjes van jongeren die blowen, joints aan het draaien zijn, en lijntjes drugs zoals cocaïne voor zich hebben liggen. Tegelijkertijd is er ook content die drugsgebruik tegengaat, zoals filmpjes die laten zien wat de nadelen zijn van blowen en wat de gevaren zijn van cocaïnegebruik. Op Telegram zijn er niche-groepen actief, bijvoorbeeld groepen die valse identiteitsbewijzen, wapens en andere illegale goederen zoals vuurwerk verkopen. Er is

één – weliswaar verouderd en inactief – account waarin in het Duits drugs worden aangeboden in Venlo. Drugs zoals hasj, wiet, cocaïne, speed (verkleumde smiley), MDMA (kristallen bol), en XTC (Nazar amulet) waren te koop. Telegram is echter een ingewikkeld platform om als buitenstaander goed zicht op te krijgen, omdat toegang tot afgeschermdes groepen voornamelijk op persoonlijke uitnodiging plaatsvindt.

Naast de verkoop van spullen en drugs, zijn er ook accounts actief die illegitieme methoden om geld te verdienen in de verkoop hebben. Een voorbeeld is de ‘hoerenmethode’, zoals staat beschreven in één van de accounts die we voor dit onderzoek hebben bekeken. De modus operandi is eenvoudig: de gebruiker doet zich voor als een vrouw en verkoopt zogenaamd naaktfoto’s of video’s van zichzelf. In werkelijkheid worden foto’s van een willekeurige derde verkocht. Daaraan gerelateerd zijn er *expose* groepen: een chatgroep met soms wel duizenden leden die naaktfoto’s en (pornografische) video’s van meiden en vrouwen – vaak tegen betaling – verspreiden, zonder daar van de personen in kwestie toestemming voor te hebben.

Naast de verkoop van illegitieme of strafbare producten en de handel rondom pornografische afbeeldingen, vindt online ook actieve rekrutering plaats van ‘spelers’ of ‘soldaten’ die geld willen verdienen met het uitvoeren van dubieuze klussen. Veelal moet de gerekruteerde een *pm* (*personal message*) sturen om meer informatie over de klus te ontvangen. Wat deze klussen zijn, is vaak onduidelijk. Soms wordt er slechts een foto getoond van een stapel geld met de tekst ‘Wil jij dit ook? Reageer op deze post en wie weet kunnen we wat voor elkaar betekenen.’ In andere gevallen lijkt in een codetaal gesproken te worden waardoor niet duidelijk is wat de klus inhoudt of wordt enkel gezegd: ‘Spelers voor ov goeie buit’. Deze klussen gaan vaak gepaard met relatief grote bedragen die variëren tussen honderden en duizenden euro’s. Zo post een van de geobserveerde accounts: ‘Juwa hier, 50k voor speler’. In dit geval zou Juwa kunnen verwijzen naar een ‘klus’ of opdracht om geld te verdienen via criminaliteit. Een respondent in het onderwijs geeft als voorbeeld dat veel jongeren op het primair onderwijs online games spelen. In de gesprekken met jongeren wordt dit bevestigd door jongens die aangeven online games te spelen en wereldwijd vrienden maken, zoals in India of Pakistan. Tot slot worden persoonlijke berichten gestuurd door accounts die uitvragen doen naar *sexting* of seksdates, al dan niet betaald.

Wat verschillende Venlose jongeren en ook professionals werkzaam bij jongerenwerk, reclassering en het onderwijs als opmerkelijk benoemen zijn de algoritmes waarmee gebruikers te maken kunnen krijgen.¹⁷ In de sociale media-analyse constateren we zelf het risico van het algoritme. Zowel op Snapchat en TikTok wordt op basis van eerdere interesses een universum gecreëerd die alleen maar meer van dezelfde content laat zien. Daardoor krijgen gebruikers steeds meer vriendschapsverzoeken van dubieuze accounts, steeds meer filmpjes die bijvoorbeeld drugsgebruik normaliseren, handel normaliseren of criminele handelingen stimuleren. De opbouw van een dergelijk universum kan zich in een razend tempo afspelen. Zo zijn tijdens de sociale media-analyse in een korte tijd vriendschappen gemaakt met dubieuze accounts die leidde tot ongewenste *sexting*, aanvragen voor seksdates, prostitutie en risico op mensenhandel. Deze content werd alleen maar

17. Zie voor de werking van algoritmes op sociale media en de gevolgen daarvan bijvoorbeeld <http://paythepublic.com/algoritmes-op-social-media-begrijpen/> en <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1740144522000638>

verder gestimuleerd, bijvoorbeeld door vriendschapssuggesties te doen die dezelfde content bieden en aanvragen.

Risicofactoren van criminaliteit

Naast de genoemde aanleidingen voor drugsgebruik en betrokkenheid bij (drugs)criminaliteit zijn er zowel in de literatuur als door de respondenten factoren naar voren gebracht die bijdragen aan de betrokkenheid van jongeren bij deze fenomenen. Het is juist de combinatie van factoren die de risico's hierop vergroten. Deze factoren zijn te clusteren in domeinen die spelen in het leven van een jongere, zoals individuele factoren, de sociale omgeving en de gezins-/thuissituatie. Per domein wordt in het navolgende de lokale situatie geschetst wat betreft de factoren zoals de respondenten hebben aangegeven.

Individuele kenmerken

Een jongere kan verschillende kenmerken hebben die risico verhogend kunnen zijn voor het plegen van (drugs)criminaliteit. In de literatuur zijn meerdere factoren bekend die ook voor de Venlose situatie gelden, zo blijkt uit de kwantitatieve informatie en de gesprekken met professionals en jongeren.

- Hoewel **geslacht** niet direct in relatie staat met een grotere kans op criminaliteit, worden voornamelijk mannen geassocieerd met criminaliteit in de wetenschappelijke literatuur.¹⁸ Ook in Venlo spreken de professionals voornamelijk over (jonge) mannen als het gaat om betrokkenheid bij criminaliteit. De rol van vrouwen is echter tot op heden beperkt onderzocht.¹⁹ Uit de cijfers blijkt dat meiden steeds vaker verdacht worden van een misdrijf.²⁰ Al eerder hebben we aangegeven in welke rol de professionals meiden zien terugkomen binnen de (drugs)criminaliteit. Volgens de respondenten zijn meiden vroeg seksueel actief, zoeken extreme grenzen op, vertonen vluchtgedrag en hebben soms een verleden met huiselijk geweld. Door deze problematiek komen zij – aldus de professionals – in contact met criminele netwerken. In welke mate er verder onderscheid gemaakt kan worden in de besproken verleidingen en onderstaande risicofactoren voor jongens en meiden is niet duidelijk.
- Een **laag opleidingsniveau**²¹ bij jongeren wordt door vrijwel alle respondenten erkend als een risicofactor, mede omdat deze jongeren beïnvloedbaar zijn en niet altijd het vermogen hebben om de gevolgen van hun acties te voorzien. De kwantitatieve informatie toont dat de onderzoeksgebieden in Venlo allemaal een groter aandeel inwoners hebben met een laag opleidingsniveau dan het gemiddelde in de gemeente, waarbij Blerick-Noord het meest opvalt met het hoogste aandeel inwoners (43,8%) met een laag opleidingsniveau.²²

18. Zimmer, 2021; RIEC Limburg, 2022; RIEC Limburg, 2023.

19. De Boer, Ferwerda & Kuppens, 2022.

20. CBS, 2023.

21. Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, 2024; Nourollah, Fatemeh & Farhad, 2015; RIEC Limburg, 2022

22. AlleCijfers, 2022.

- Een **etnische minderheidspositie** en **culturele dissonantie** heeft te maken met jongeren die achtergesteld worden vanwege hun etnische achtergrond (minder kansen krijgen, minderwaardige behandeling, buitensluiting)²³ en door een cultuurverschil te maken kunnen krijgen met botsende normensystemen die leiden tot identiteitscrises.²⁴ Venlo kent een grote diversiteit aan migratieachtergronden. Hoewel de meeste inwoners geen migratieachtergrond hebben (67,4%), zijn er ook inwoners met Duitse (19,1%), Poolse (13,8%), Turkse (12,4%) en Marokkaanse (9,3%) roots.²⁵ Blerick-Noord heeft het grootste aandeel inwoners met een niet-westerse achtergrond in vergelijking met het gemiddelde van de gemeente. Een van de respondenten vertelt dat een deel van de jongeren die zijn opgenomen in een persoonsgerichte aanpak van risicovolle en criminele jeugd een migratieachtergrond hebben. Het gaat om jongeren met een Syrische, Marokkaanse, Oekraïense of Poolse achtergrond.
- **Gedragproblematiek** en **antisociale persoonlijkheidskenmerken**²⁶ worden in de literatuur gerelateerd aan stoornissen, zoals agressie, regel- en normoverschrijdend gedrag of vroegtijdig seksueel gedrag. De oorzaak van deze problematiek kan liggen in **negatieve levensgebeurtenissen**²⁷ in de kindertijd, zoals geweld, misbruik of een echtscheiding, maar ook zonder specifieke aanleiding ontstaan. Veel respondenten uit verschillende werkgebieden, zoals het onderwijs, jeugdreclassering, jeugdzorg, de gemeente en jongerenwerk, geven aan dat Venlose jongeren steeds egocentrischer lijken dan een aantal jaren geleden, moeite hebben met het creëren van een identiteit en soms ook last hebben van psychische problematiek zoals een ggz-diagnose of trauma's.²⁸ Ter verklaring wijzen deze respondenten naar de coronapandemie²⁹ en naar de lange wachtlijsten voor hulpverlening³⁰. Recente kwantitatieve informatie over jeugdzorg is schaars, maar uit cijfers van 2021 blijkt dat het aantal jongeren met een jeugdhulptraject in de gemeente Venlo niet erg afwijkt van andere Limburgse gemeenten zoals Roermond en Maastricht.³¹
- **Op jonge leeftijd een delict plegen** kan leiden tot ingroei en doorgroei in de criminaliteit.³² Zoals al eerder is genoemd, constateren meerdere professionals dat de Venlose jeugd op jongere leeftijd delicten pleegt als voorheen. Denk daarbij aan een leeftijd van 10 of 11 jaar oud. Zo ziet een professional uit het Venlose basisonderwijs dat kinderen zich al jong schuldig maken aan strafbare feiten, vaak zonder dat zij zich daar bewust van zijn. Denk bijvoorbeeld aan het delen van een kinderporno-sticker via sociale media.

23. De Boer, Ferwerda & Kuppens, 2022.; RIEC Limburg, 2023

24. CBS, 2020.

25. Gemeente Venlo, 2024a.

26. Nederlands Jeugdinstituut, z.d.; Ministerie van JenV, 2021; RIEC Limburg, 2022 ; RIEC Limburg, 2023; Servaas, Weerman & Fisscher, 2021

27. Nederlands Jeugdinstituut, z.d. ; RIEC Limburg, 2022.

28. Betreft respondenten werkzaam bij/als: jeugdreclassering, onderwijs, Raad van de Kinderbescherming, gemeente, onderwijs, en jeugdzorg.

29. Betreft respondenten werkzaam bij: gemeente, ZVH, jongerenwerk, welzijnswerk, onderwijs, OM en GGD.

30. Betreft respondenten werkzaam bij: jeugdzorg, gemeente, sociaal welzijnswerk en GGD.

31. CBS, 2021.

32. Hanrath, Van der Herberg & Donker, 2023.

Gezins-/thuis situatie

Naast de hierboven beschreven individuele risicofactoren, is de sociale omgeving thuis waarin een jongere opgroeit, ook van grote invloed op het al dan niet in aanraking komen met criminaliteit. Wederom zijn in de literatuur verschillende risicofactoren bekend, die ook door de lokale kwantitatieve en kwalitatieve informatie worden ondersteund en die verbonden zijn met de thuissituatie.

- **Persoonlijke problematiek bij ouder(s)** zoals een verslaving, psychische problematiek, **huiselijk geweld**³³, echtscheidingen en beperkte opvoedingsvaardigheden kan leiden tot kinderen die zelf ook kwetsbaar zijn voor dergelijke problematiek of een uitvlucht zoeken in crimineel gedrag.³⁴ In het Venlose zien professionals dat dergelijke persoonlijke problematiek bij ouders veel voorkomt. Respondenten in het onderwijs en werkzaam bij de gemeente zien ouders met een problematisch verleden en drugsproblematiek, waardoor zij niet altijd bij machte zijn om hun kinderen 'goed' op te voeden. Het begrip 'pedagogische onmacht' wordt ook genoemd, wat volgens de professionals ertoe leidt dat ouders een groot beroep doen op de zelfstandigheid van het kind.
- **Opgroeien in een eenoudergezin** kan, zeker wanneer het eenoudergezin ontstaat op een jonge leeftijd van het kind, de kans op crimineel gedrag vergroten.³⁵ Niet veel respondenten spreken over eenoudergezinnen als risicofactor, maar wel over gebroken gezinnen waarbij ouders niet meer met elkaar communiceren of ruzies hebben. Op basis van kwantitatieve informatie blijkt dat Blerick-Noord in vergelijking met het gemiddelde van de gemeente het grootste aandeel eenoudergezinnen huisvest.
- **Een zwakke ouder-kind relatie**, bestaande uit negatieve interacties tussen ouder en kind, vergroot de kans op jeugddelinquentie.³⁶ Tijdens de gesprekken met professionals komt een slechte sociale binding tussen ouder(s) en kind in Venlo niet vaak naar voren. Slechts één respondent uit de jeugdzorg geeft aan dat zij wel eens hechtingsproblematiek tussen ouder en kind constateert.

De sociale omgeving

De sociale omgeving, die naast familieleden bestaat uit vrienden, klasgenoten en kennissen, heeft veel invloed op een jongere. De netwerken van de sociale omgeving bevinden zich zowel in het fysieke domein (op straat en in de klas) als in het online domein (sociale media en games). Tot slot bespreken we de in de literatuur bekende risicofactoren binnen de sociale omgeving die worden bevestigd door de Venlose respondenten.

- Wanneer jongeren **spijbelen**, gaat dit veelal samen met de afwezigheid van een structurele sociale controle vanuit de schoolomgeving, zoals docenten.³⁷

33. Ministerie van JenV, 2021; Van Deuren et al, 2021; en Hanrath, Van der Herberg & Donker, 2023 ; RIEC Limburg, 2023.

34. Jansma, Jansen, Willems & Anthonio, 2016; Lammers, Soe-Agnie, Haan, Bakkum, Pomp & Nijman, 2014.

35. Kroese, 2022; Hanrath, Van der Herberg & Donker, 2023 ; RIEC Limburg, 2022.

36. Ministerie van JenV, 2021; Dykstra & De Valk, 2007; Groefsema, Heist, Van Hulslen & Kok, 2012 [thesis]; Hanrath, Van der Herberg & Donker, 2023.Op de Laak, 2021 [thesis].

37. Ministerie van JenV, 2021; Nederlands Jeugdinstituut, z.d.

Respondenten van de Raad voor de Kinderbescherming, de gemeente en het onderwijs uiten hun zorgen over het schoolverzuim bij jongeren in Venlo. Zij geven aan dat dit fenomeen naar verwachting vaker voorkomt dan dat zij als professionals op het moment zicht op hebben. Daarnaast komt erbij kijken dat ‘de norm om schoolgang te bevorderen niet overal in Venlo met de paplepel wordt ingegoten’, aldus een respondent. Frequent en lang spijbelen kan ertoe leiden dat jongeren **vroegtijdig hun school verlaten**. Deze jongeren hebben door een gebrek aan een startkwalificatie minder keuzevrijheid op de arbeidsmarkt en daardoor is het ook moeilijker voor hen om een (goede) positie op de arbeidsmarkt te bemachtigen.³⁸ Voor een criminele carrière is geen startkwalificatie vereist en kan dan tot een alternatief verworden.³⁹ Uit de beschikbare cijfers blijkt dat alle onderzoeksgebieden, met uitzondering van Op de Heide, een hoger aandeel vroegtijdig schoolverlaters heeft in vergelijking met het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast hebben alle onderzoeksgebieden een lager percentage 18 tot 23-jarigen met een startkwalificatie dan het gemeentelijk gemiddelde. Respondenten bij de gemeente spreken met zorgen over de thuiszittersproblematiek in Venlo, zowel in het speciaal als regulier onderwijs. Zij spreken over jongeren die uit verveling bij verkeerde groepen op straat en online aanhaken.

- **Rondhangen op straat** wordt in de literatuur vaak geassocieerd met een risico op criminele betrokkenheid.⁴⁰ Vooral als jongeren op straat zich veel vervelen of iets zien dat *triggerend* werkt, kan dat tot crimineel gedrag leiden.⁴¹ Dat risico hangt overigens wel af van de hanglocatie.⁴² Veel verschillende professionals⁴³ zien dat jongeren in Venlo zich vaak ‘s avonds en ‘s nachts ophouden op straat zonder dat hen duidelijk is wat zij daar precies doen. Soms zien respondenten dat jongeren (vermoedelijk) aan het dealen zijn of vechtpartijen organiseren. Over het algemeen benoemen meerdere professionals dat het straatleven in de onderzoeksgebieden kwetsbaar is en dat jongeren in deze buurten meer kans hebben om in aanraking te komen met andere overlastgevende en/of criminele jongeren en jongvolwassenen.
- De **sociaaleconomische status** van een huishouden is een grote voorspeller voor jeugdcriminaliteit, zo blijkt uit de literatuur.⁴⁴ De sociaaleconomische samenstelling van de buurt is daarmee mede bepalend voor het eventuele antisociale gedrag⁴⁵ van jongeren die zich in de buurt ophouden. Uit de kwantitatieve informatie is op te maken dat alle onderzoeksgebieden overwegend slechter scoren op het gebied van sociaaleconomische samenstelling van de buurt. De wijken hebben een hoger aandeel inwoners met een bijstandsuitkeringen, niet werkende werkzoekenden en huishoudens met een laag inkomen in vergelijking met het gemiddelde van de gemeente Venlo. Deze cijfers worden onderbouwd door de gesprekken met de professionals,

38. Ministerie van JenV, 2021; School en Veiligheid, 2024; CBS, 2020b.

39. RIEC Limburg, 2023.

40. NSCR, 2024.

41. RIEC Limburg, 2022.

42. NSCR, 2016.

43. Betreft respondenten werkzaam bij: gemeente, ZVH, reclassering, jongerenwerk en jeugdzorg.

44. Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, 2024; Ministerie van JenV, 2021; CBS, 2020; RIEC Limburg, 2022; RIEC Limburg, 2023.

45. Kullberg, Mouktadibillah & De Vries, 2021.

die aangeven dat de onderzoeksgebieden bestaan uit gezinnen die leven in armoede.⁴⁶ Vrijwel alle professionals zien armoede als een context die jongeren en jongvolwassenen kwetsbaar maken voor de mogelijkheden binnen criminaliteit: *‘Armoede is een voedingsbodem om op een andere manier je geld binnen te halen.’*

- Specifieke buurtkenmerken kunnen voor jongeren ook het risico verhogen om in de criminaliteit te geraken. Denk daarbij aan een **gebrek aan voorzieningen voor de jeugd**⁴⁷, de **leefbaarheid en fysieke kwaliteit**⁴⁸ van de buurt en een **verhoogde aanwezigheid van criminaliteit**⁴⁹ in de omgeving. Voor de onderzoeksgebieden geldt dat inwoners in een aantal wijken in Blerick (Zuid, Midden en Klingerberg) en in Venlo-Oost en -Zuid minder tevreden zijn met voorzieningen voor de jeugd.⁵⁰ Voor alle onderzoeksgebieden geldt dat deze lager scoren op het gebied van leefbaarheid en fysieke kwaliteit en verloedering in de buurt dan gemiddeld in de gemeente.⁵¹ Op het gebied van criminaliteit en veiligheid hebben inwoners verschillende ervaringen. Duidelijk is dat inwoners van de onderzoeksgebieden – met uitzondering van enkele wijken - meer sociale overlast en slachtofferschap ervaren en meer rondhangende jongeren, drugshandel en -gebruik in de woonomgeving constateren dan gemiddeld in de gemeente Venlo.⁵² Verschillende respondenten benoemen Blerick en Tegelen als kwetsbare gebieden en het imago van Venlo als risicostad delen. Zo vertelt een medewerker van de gemeente: *‘Het zijn allemaal wijken waar in de jaren ’60 woningen zijn gerealiseerd van lage kwaliteit. Voeg daar bepaalde doelgroepen [inwoners met een lage sociaaleconomische status] aan toe, dat maakt het complex’.*
- Een **ongestructureerde tijdsbesteding in de digitale wereld** (geen georganiseerde activiteiten en toezicht) zorgt ervoor dat de kans op online crimineel gedrag toeneemt, zo blijkt uit de literatuur.⁵³ Professionals in Venlo maken zich om verschillende redenen grote zorgen over het online domein. Zo hebben ouders geen zicht op wat er op sociale media gebeurt, hebben steeds meer jongeren op de basisschool sociale media, komt normvervaging in grote mate voor in de online omgeving en speelt groepsdruk een grote rol.⁵⁴ Jongeren zelf geven aan dat Snapchat en TikTok veel worden gebruikt. Volgens een van de jongeren lijkt Snapchat een bron voor ruzies te zijn, volgens een ander worden leerlingen uitgescholden en worden er ‘rare’ foto’s geplaatst, zoals naaktfoto’s. Een van de jongeren geeft zelfs aan dat sociale media het idee stimuleert dat school niet nodig is om geld te verdienen, bijvoorbeeld door *influencers*.⁵⁵

46. Betreft respondenten werkzaam bij: gemeente, jongerenwerk, onderwijs en GGD.

47. Kullberg, Mouktadibillah & De Vries, 2021.

48. Ministerie van JenV, 2021; Servaas, Weerman & Fischer, 2021.

49. Nederlands Jeugdinstituut, z.d.; Ministerie van JenV, 2021; Hanrath, Van der Herberg & Donker, 2023.

50. Gemeente Venlo, 2023.

51. Gemeente Venlo, 2023.

52. Gemeente Venlo, 2023.

53. Nederlands Jeugdinstituut, z.d.

54. Betreft respondenten werkzaam bij: gemeente, jongerenwerk, onderwijs, sociaal welzijnswerk, jeugdreclassering, jeugdzorg, politie, OM, RIEC en GGD.

55. Betreft jongeren vanuit het onderwijs en jongeren die deelnemen aan jongerenwerk.

3 Het Venlose veiligheidsbeleid en de aanpak van risicovolle en criminele jeugd

In dit hoofdstuk gaan we in op de aanpak van risicovolle en criminele jeugd. Allereerst geven we een overzicht van het Venlose veiligheidsbeleid zoals beschreven in verschillende documenten.⁵⁶ Wat volgt zijn de door de respondenten als succesvol bestempelde aanpakken van risicovolle en criminele jeugd. Daarna gaan we in op de verbeterpunten die door de professionals zijn genoemd. Het hoofdstuk sluit af met een reflectie op de bevindingen vanuit de documenten en de gesprekken met professionals.

3.1 Ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid in Venlo met een focus op jeugd

De bestaande aanpak van risicovolle en criminele jeugd staat beschreven in verschillende documenten. In een analyse van het ‘papieren’ veiligheidsbeleid over de jaren heen hebben we naar deze documenten gekeken. We zijn nagegaan in hoeverre jongeren voorkomen in het veiligheidsbeleid en in welke mate het beleid is toegespitst op jongeren als doelgroep.

In het vierjaarlijks opgestelde gemeentelijk Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) dat we voor de periode 2016 tot 2024 hebben bekeken, constateren we een aantal ontwikkelingen. Over het algemeen zien we dat jongeren in de eerdere beleidsjaren voornamelijk in de rol van overlastgever en als gebruikers van drugs worden gezien. Pas later wordt in de beleidsdocumenten zichtbaar dat een deel van de jongeren als daders betrokken zijn bij drugsgerelateerde criminaliteit. Het beleid rondom jeugd is daarom ook steeds uitgebreider geworden. Dat is te herleiden uit een steeds concretere aanpakformulering en uitgewerkte maatregelen en interventies. Na verloop van tijd ziet de gemeente jeugdcriminaliteit niet meer los van andere vormen van criminaliteit, zoals digitale en ondermijnende criminaliteit. Daardoor lijkt het alsof de gemeente een meer integrale benadering zoekt voor de aanpak van (jeugd)criminaliteit.

Kenmerkend voor de aanpak van de doelgroep in Venlo voorafgaand aan PmG is de persoonsgerichte aanpak van criminele jeugd (PGA) waarbij procesregie wordt gehouden op jongeren die in de criminaliteit zitten of dreigen te raken. In Venlo wordt sinds 2019 met deze aanpak gewerkt. Dit betreft integrale, op de jongeren toegesneden interventies van bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale aard naast de inzet van zorg- en hulpverlening waarbij de procesregisseur criminele jeugd een cruciale verbindende rol tussen de samenwerkende partners speelt.

Naast het beschreven beleid in de door de gemeente opgestelde Integraal veiligheidsbeleid zijn er ook andere documenten die inzicht geven in de Venlose aanpak van risicovolle en criminele jeugd. In het beleidsdocument ‘Aanpakken’ van Preventie met Gezag in 2023/2024, is de focus uitsluitend op de jeugd en beschrijft de gemeente haar aanvullende plannen rondom de aanpak van risicojeugd of criminele jeugd. Op basis van de

56. Voor een meer uitgebreide analyse van het ‘papieren’ veiligheidsbeleid verwijzen we naar pagina 6 in de bijlage.

als succesvol gekarakteriseerde PGA van criminele jeugd zoals zojuist beschreven en het enthousiasme van de samenwerkende partners is met de start van PmG besloten een vergelijkbare PGA risicojeugd te starten en is ook een procesregisseur risicojeugd aangesteld. De 'PGA risicojeugd' heeft tot doel te voorkomen en tegen te gaan dat jongeren in Venlo in de (zware) criminaliteit belanden. In deze gecombineerde preventieve en repressieve aanpak worden jongeren aangemeld op basis van problematische (strafrechtelijke) gedragingen en zorgelijke ontwikkelingen. Integrale samenwerking vanuit zorg en veiligheid moet hiervoor zorgdragen en de jongeren een perspectief buiten de criminaliteit bieden. De combinatie van preventie en repressie moet niet alleen zorgen dat jongeren andere keuzes maken, maar dat zij ook meer perspectief krijgen op succesvolle deelname en bijdrage aan de maatschappij. Tijdens een casusoverleg wordt op basis van maatwerk en onder regie van de procesregisseur criminele jeugd of risicojeugd, voor elke 'risicjongere' bepaald wat de behoeftes zijn en welke instanties hierbij betrokken moeten worden.⁵⁷

In het document 'Aanpakken' (2024) heeft de gemeente Venlo het plan Preventie met Gezag verder uitgeschreven en geeft zij een overzicht van de overige (gewenste) jeugdaanpak op preventief en repressief gebied. Deze aanpak is omgezet naar een programma, dat schematisch is vormgegeven in een ander 'werkdokument'. In dit document staat een overzicht waarin de doelgroepen, programmalijnen, subdoelen en concrete inspanningen zijn weergegeven. Zo onderscheidt de gemeente binnen PmG de doelgroepen 'risicojeugd', 'jonge aanwas', 'doorgroeiers' en 'harde kern'. De programmalijnen zijn verdeeld in 'preventie', 'signalering', 'repressie' en 'herstel'. Onder deze lijnen vallen subdoelen en inspanningen zoals maatregelen en interventies die worden opgepakt door verschillende betrokken partners. Met een deel van deze interventies is in de loop van 2024 gestart, zo blijkt uit een recente update vanuit PmG. Uit het overzichtsdokument blijkt dat de meerderheid van de interventies gericht zijn op preventie en signalering en de doelgroep van jonge aanwas. In mindere mate zijn er inspanningen voor de andere doelgroepen en programmalijnen. In een separaat document staan alle inspanningen uitgebreid beschreven, met een focus op doel(groep), betrokken actoren en met welke andere activiteiten de inspanning is verbonden.

Er zijn dus verschillende documenten die in gezamenlijkheid de lokale aanpak voor risicovolle en criminele jeugd vanuit het veiligheidsdomein beschrijven. Er zijn ook aanpakken vanuit andere domeinen vormgegeven die betrekking hebben op jeugd en overlap hebben met de veiligheidsaanpak. Denk daarbij aan het Gelijke Kansen-programma dat vanuit het onderwijsdomein is opgestart. Tot slot is er ook een regionale jeugdaanpak vormgegeven, die parallel loopt aan Preventie met Gezag.

3.2 De professionals over de successen van de aanpak in Venlo

Alvorens de informatie uit de interviews te presenteren, is het goed om te benoemen dat de gesprekken op twee momenten in de tijd zijn gevoerd. De bulk van de gesprekken met professionals is in de periode van november 2023 tot juni 2024 (fase 1) gehouden. Omdat er enige tijd is verloren met het verkrijgen van de politiesysteemdata en de opsporingsonderzoeken in het bijzonder, hebben we in februari 2025 nog drie aanvullende gesprekken gevoerd met verschillende professionals vanuit de gemeente en de politie om

57. Preventie met Gezag, 2024.

eventuele belangrijke ontwikkelingen mee te kunnen nemen in het onderzoek (fase 2). Als we in het navolgende schrijven over uitspraken van respondenten, doelen we op hetgeen is besproken ten tijde van de dataverzameling in 2023 en 2024 (fase 1). Als er wordt geschreven over meer recente ontwikkelingen zoals is gebleken uit de gesprekken uit 2025, zal dat nadrukkelijk benoemd worden met een verwijzing naar fase 2 gesprekken. Dit kan ook betekenen dat zaken die voor verbetering vatbaar zijn (verbeterpunten) en tijdens de 1^e fase in 2024 door respondenten worden benoemd, in 2025 minder urgent zijn geworden omdat ze inmiddels zijn opgepakt. De regelmatige terugkoppeling van de onderzoeksbevindingen door de onderzoekers met de beleidsmedewerker PmG en de tussentijdse terugkoppeling met professionals werkzaam in het onderwijs zullen hier ook een rol in hebben gespeeld.

In de gesprekken met professionals uit verschillende werkvelden over jeugd spreken zij lovend over het geheel van de jeugdaanpak in Venlo. Deze successen zitten volgens hen deels in randvoorwaardelijke zaken en processen (samenwerking, informatiepositie en informatiedeling) en deels in de inhoudelijke aanpak zoals de PGA. In het vervolg van deze paragraaf benoemen we de successen per punt afzonderlijk.

In het Venlose wordt de **samenwerking** tussen partners als erg goed ervaren. Personen werkzaam in het onderwijs, bij de gemeente, jeugdzorg, jongerenwerk en politie nemen in geval van zorgwekkende signalen contact op met de procesregisseurs die verantwoordelijk zijn voor de monitoring en aanpak van overlastgevende, risicovolle en criminele jeugd. Zowel de 'melders' die signalen opvangen, als ook de procesregisseur zelf vinden deze samenwerking fijn verlopen. Zij noemen hierbij de korte lijnen en het persoonlijk contact als reden voor de soepele samenwerking.

Daarnaast benoemen respondenten - ook in vergelijking met andere gemeenten - de goede **informatiepositie** waarover zij in Venlo beschikken. Er is goed zicht op de risico- en criminele jeugd, waarbij het moeilijk zou zijn voor jongeren om buiten de radar van professionals te blijven. Vooral als we respondenten spreken over het opgebouwde netwerk rondom risico- en criminele jeugd horen we veel tevredenheid. Een respondent vanuit de gemeente zegt hierover: *'Vanaf de linkerkant tot de rechterkant hebben we een brede informatiepositie en delen we constant met elkaar.'* Er staat een stevige basis als het gaat om de informatiedeling door korte, individuele lijnen, waardoor de bijgaande overleggen naar behoren lopen. Er zijn diverse overleggen (waaronder een 'schooloverleg' en het 'wijkgericht jongerenoverleg') waar in het geval van risicosignalen de politie bij aansluit en waar jongeren worden besproken die negatief in beeld komen, maar nog geen strafbaar gedrag laten zien: *'Als jongeren als risicojeugd worden aangemerkt dan gaan we ze in de gaten houden en hulp bieden. We proberen het voor te zijn, maar qua preventie doen wij als politie niet super veel.'* Verder geven enkele respondenten aan dat Venlo ook na de eerste signalen doorpakt en adequaat handelt wanneer jongeren op een gegeven moment in aanraking komen met het strafrecht.

Op het moment dat een jongere in beeld komt door (betrokkenheid bij) een strafbaar feit, gaan de gemeente en de betrokken relevante partijen aan de slag met de **persoonsgerichte aanpak criminele jeugd (PGA)** en zijn er verschillende interventies, projecten, teams en functies waarbij een jongere terecht kan. Deze aanpak richt zich voornamelijk op het voorkomen van recidive en op repressieve maatregelen. Het sentiment binnen deze aanpak luidt, zoals een van de professionals werkzaam bij de gemeente

beschrijft: *‘Ga je meelopen, dan zetten we alles voor je in. Doe je dat niet, dan ga je achter de dikke deur.’* Het blijkt dat het merendeel van de jongeren die deelnemen aan een PGA het traject succesvol doorloopt. Volgens één van de gemeentelijke professionals worden de jongeren die een PGA afsluiten zelden recidiverend terug gezien. Er zijn tientallen trajecten afgesloten, waarvan slechts twee of drie jongeren opnieuw in beeld zijn gekomen vanwege risicovol of crimineel gedrag. Diverse respondenten zijn te spreken over de werkzaamheid van de PGA en geven aan complimenten te ontvangen van andere gemeenten over hoe de PGA in Venlo is ingericht.

Het succes van de aanpak van risicovolle en criminele jeugd in Venlo wordt bepaald door de soepel lopende samenwerkingen, het uitgebreide netwerk en de informatiepositie die daarmee gepaard gaat. Deze punten kunnen *als best practices* worden meegenomen.

De successen gaan volgens de respondenten wel gepaard met een aantal risico's. De 'soepele samenwerking' is vaak afhankelijk van persoonlijke contacten en vooral de één-op-één contacten met de procesregisseurs. In de praktijk betekent dit dat een beperkt aantal personen als knooppunt fungeren waar de signalen en informatie over jongeren samenkomen. Hoewel deze succesvolle samenwerking zeker gekoesterd moet worden, maakt deze persoonsafhankelijke samenwerking de informatiepositie kwetsbaar, zo benoemen onder andere professionals werkzaam in het onderwijs, de politie en de reclasering. Idealiter zijn deze contacten breder belegd. In het onverhoopte scenario dat deze persoonlijke lijnen wegvallen, kunnen signalen gemist worden doordat ze niet bij de juiste partij terecht komen of simpelweg niet worden opgetekend. De meest gesprekken in fase 2 laten zien dat zowel de betrokken professionals rond PmG zich bewust zijn van deze kwetsbaarheid.

Wat betreft de informatiepositie benoemen respondenten vanuit het jongerenwerk en de gemeente individueel goed zicht te hebben op de doelgroep vanuit de eigen expertise, maar ontbreekt het vooralsnog aan een adequate bundeling van alle informatie. Dat betekent dat niet iedereen toegang heeft tot de (voor hen relevante) informatie over een jongere. Een voordeel van het bundelen van de informatie is gerelateerd aan het zojuist genoemd risico van de huidige samenwerking en heeft betrekking op de borging van informatie. Als de nodige informatie over een jongere is gebundeld en voor professionals toegankelijk is, maakt dat de persoonsafhankelijke samenwerking minder kwetsbaar.

Daarnaast geven de professionals ook andere verbeterpunten voor de aanpak van risicovolle en criminele jeugd in Venlo. Daar gaat de volgende paragraaf over.

3.3 De professionals over de mogelijke verbeterpunten in de aanpak

In deze paragraaf gaan we in op de verbeterpunten die worden genoemd door respondenten voor de aanpak. Daarbij hebben we onderscheid gemaakt in verbeterpunten op het gebied van de inhoudelijke aanpak, de samenwerking en de informatiepositie. We spreken bewust over verbeterpunten, omdat veel professionals benadrukken – zoals in de vorige paragraaf is beschreven – dat er al veel goed gaat in de Venlose aanpak wat betreft de inhoudelijke aanpak, samenwerking en informatiepositie. In het laatste concluderende hoofdstuk gaan we nader in op adviezen die kunnen helpen bij het realiseren van de verbeterpunten die in deze paragraaf naar voren komen.

Mogelijke verbeterpunten voor de inhoudelijke aanpak

Hoewel respondenten vooral positief zijn en spreken over de PGA in het repressieve kader, geven zij tijdens de eerste fase van het onderzoek ook aan dat er nog onvoldoende zicht is op de vraag hoe te voorkomen dat risicovolle jongeren verder afglijden in de criminaliteit. Ondanks de start van PmG – dat het doel heeft om de aanpak meer te focussen op preventie – blijkt uit de gesprekken dat respondenten vooral ervaren dat de inhoudelijke aanpak gefocust lijkt te zijn op repressie en het voorkomen van recidive en in mindere mate op vroegsignalering en preventie. De eerder gesignaleerde ontwikkeling binnen PGA risicojeugd die door PmG in gang is gezet en omschreven staat in het document *Aanpakken* (2024), lijkt in de eerste helft van 2024 nog onvoldoende zichtbaar en onvoldoende tot de professionals te zijn doorgedrongen.

Om inhoudelijk meer in te kunnen zetten op preventie, geven professionals aan dat jongeren vooral perspectief moet worden geboden. Daarbij wordt door jongerenwerkers, gemeentemedewerkers, reclassering en jeugdzorg in zijn algemeenheid verwezen naar een groter ‘systeemprobleem.’ In de praktijk lopen hulpverlenende respondenten aan tegen een bureaucratie vol van vaststaande procedures die gevolgd moeten worden om een jongere te kunnen helpen, hoewel vaak directe actie wenselijk en soms nodig is. Professionals in de hulpverlening (zoals jongerenwerk en jeugdzorg) moeten en willen soms handelen, maar kunnen dat niet. Volgens meerdere respondenten doen de huidige procedures geen recht aan de situaties waarin sommige jongeren zich bevinden. Bovendien geven enkele professionals in de jeugdzorg, maar ook in het jongerenwerk aan dat deze groep steeds groter wordt. *“Voor elke casus is hetzelfde proces uitgestippeld. Maar als zo veel kinderen uitvallen, dan klopt het systeem toch niet meer?”* Een aantal respondenten noemt dat er een kleine groep jongeren is die structurele ondersteuning nodig heeft om niet (opnieuw) op het criminele pad te raken. Voor een deel van de doelgroep is maatwerk nodig volgens deze respondenten, maar door bovenstaande vaak moeilijk te leveren. Sommige respondenten, bijvoorbeeld van het Zorg- en Veiligheidshuis, zijn van mening dat risicojongeren en criminele jongeren doelgroepen betreffen die je in sommige gevallen niet als gemeente zelf kan blijven bedienen, omdat deze doelgroepen ook buiten de gemeentegrenzen opereren. Zij uiten daarom de wens om in meer complexe zaken regionaal op te schalen om de meldingen vanuit de regio aan elkaar te koppelen en uiteindelijk het beeld op grote schaal in kaart te kunnen brengen.

Gerelateerd aan eerdergenoemd verbeterpunt voor de inzet op preventie en vroegsignalering, geven professionals aan dat de inhoudelijke aanpak vooralsnog incident-gestuurd is. Daarmee wordt bedoeld dat er pas een aanpak of hulpverlening wordt gestart op het moment dat er een ‘strafrechtelijk haakje’ is. Een politieregistratie, het plegen van een strafbaar feit of daarbij betrokken zijn, is dan een voorwaarde voor de start van een aanpak. In het geval dat ‘de casuïstiek te vol loopt’ blijkt dat de aanpak voornamelijk gericht wordt op jongeren die (een verdenking van) een strafbaar feit op naam hebben staan. Het is de vraag in hoeverre nog van preventie gesproken kan worden als (betrokkenheid bij) een strafbaar feit nodig is om een aanpak te kunnen starten. Vanuit PmG is in de meest recente fase 2 van de gesprekken aangegeven dat hier inmiddels wel oog voor is, maar dat het ‘strafrechtelijke haakje’ voor veel partners een belangrijk startpunt blijft.

Als een jongere in een strafrechtelijk traject komt, geeft een van de respondenten aan dat het lik-op-stuk beleid niet goed uit te voeren is, met name door capaciteitsproblemen. Dit leidt tot zorgen bij partners zoals jeugdzorg en reclassering over de effectiviteit van het straffen waarvan vanuit onderzoek bekend is dat dreigen niet werkt en (te) lang wachten met een straf of sanctie de effectiviteit van de straf in de weg staat. Dit zou kunnen betekenen dat de accenten ook in het geval van een strafrechtelijk traject meer op vroegtijdige zorg en hulp zouden kunnen worden gelegd.

Naast de inhoudelijke verbeterpunten uiten respondenten hun zorgen over (de start van) het programma Preventie met Gezag. Ten tijde van de dataverzameling was PmG net van start gegaan, waardoor er onder de respondenten nog veel onbekendheid heerste over de invulling van het programma. Desalniettemin is het van belang vier lijnen van kritiek uit de gesprekken te halen.

1. PmG maakt veel geld en capaciteit vrij voor bepaalde locaties zoals de onderzoeksgebieden in onderhavig onderzoek, waardoor jongeren gebiedsgebonden hulp (lijken te) krijgen. Dat lijkt een ongelijkheidsvraagstuk op te roepen onder de professionals.
2. Respondenten vragen zich af hoe de middelen die door PmG zijn vrijgemaakt daadwerkelijk ingezet kunnen worden, omdat veel partijen waaronder het onderwijs, de jeugdzorg en politie te maken hebben met structurele capaciteitsproblemen.
3. Professionals zoals jeugdzorgwerkers, jongerenwerkers, docenten, onderwijsdirecteuren en werknemers van verschillende afdelingen binnen de gemeente geven tijdens fase 1 van de interviews aan niet te zijn meegenomen in de inhoudelijke invulling en de haalbaarheid van de plannen zoals beschreven in de PmG aanvraag *Aanpakken* (2024). Een van de respondenten vat het sentiment van meerdere professionals samen: *‘De handelswijze strookt niet met de ambitie’*. De ambitie in deze is het voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit met behulp van een integrale aanpak. In de meer recente gesprekken gevoerd tijdens fase 2 (2025) is gebleken dat partners uit het onderwijs inmiddels zijn betrokken bij de invulling en haalbaarheid van de PmG-plannen. Daarnaast geeft de gemeente in de fase 2-gesprekken aan dat er een verbeter slag heeft plaatsgevonden in het betrekken van externe partners bij de PmG-uitvoering.
4. Tot slot beschrijven professionals, met name in het onderwijs en jeugdzorg, moeite te hebben met het gebrek aan structurele interventies. Dit geldt zowel voor de PmG-interventies (denk aan de Jongerenrechtbank) als voor interventies vanuit verschillende gemeentelijke domeinen (zoals de subsidies voor de brugfunctionaris). Daarnaast uiten dezelfde respondenten onvrede over de frequentie van wisselingen in zorgaanbieders in de context van een liberale markt.

Gesuggereerde verbeterpunten in de samenwerking

PmG heeft mede als doel om de focus in de aanpak meer op preventie te leggen, maar daarvoor zijn anno 2023/2024 volgens de respondenten inhoudelijke verbeteringen en verbeteringen in de randvoorwaarden nodig die zich richten op de samenwerking en informatiepositie.

Uit de gesprekken lijkt het thema ‘verbinding’ een belangrijk verbeterpunt te kunnen zijn in Venlo. Deze verbinding heeft betrekking op verschillende niveaus binnen het onderwijs, namelijk tussen het basis- en voortgezet onderwijs, tussen scholen onderling en tussen scholen en de hulpverlening. Ook binnen de gemeente en tussen lokale en regionale partners speelt verbinding een rol. In het navolgende concretiseren we de gesuggereerde verbeterpunten die onder dit thema vallen.

Allereerst is genoemd dat er geen verbinding is tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in het uitwisselen van zorgen over een jongere. Dat wil zeggen dat het basisonderwijs een jongere na groep 8 los moet laten terwijl daar zorgen over zijn, zonder dat hier op het voortgezet onderwijs verder op wordt gemonitord. Voor het voortgezet onderwijs betekent dat zij – vaak onbewust – een gebrekkige informatiepositie hebben wat betreft een risicovolle jongere. Deze informatie komt vaak pas aan het licht als de jongere opvalt door onaangepast gedrag of in een extremer geval, een strafbaar feit, of soms helemaal niet.

Ten tweede is er weinig verbinding tussen scholen – zowel op het basisonderwijs als voortgezet onderwijs – als het gaat over de aanpak van preventieve interventies. Zo geven professionals van verschillende scholen aan vaak op eigen initiatief deel te nemen aan bepaalde preventieve aanpakken zoals lesmethodes of gebruik te maken van bepaalde functies zoals een brugfunctionaris.

Ten derde blijkt uit de gesprekken dat de overdracht vanuit scholen naar hulpverlening niet altijd soepel verloopt. Uit de gesprekken met onderwijsprofessionals blijken twee oorzaken te spelen. Enerzijds weten professionals niet waar zij terecht kunnen met hun zorgen en hoe het meldproces vervolgens in zijn werk gaat, anderzijds voelen onderwijsprofessionals zich overvraagd op het gebied van het pedagogisch vraagstuk waardoor zij niet altijd de ruimte voelen om aan vroegsignalering te doen.

Wat betreft verbinding binnen de gemeente, noemen zowel werknemers van de gemeente zelf als andere partijen dat het onderling contact binnen het gemeentelijk bestel vooralsnog te beperkt is. Het is daarbij onduidelijk of het louter om een te beperkt contact gaat of toch meer de te geringe bereidheid om domeinoverstijgend te werken. Wel verwijzen respondenten in deze context naar het onderwijs-, jeugd-, sociaal- en veiligheidsdomein. Op uitgezoomd niveau lijken de afzonderlijke afdelingen onvoldoende zicht te hebben op de taak die hen verbindt op het gebied van een preventieve jeugdaanpak. Dit verbeterpunt geldt overigens ook voor de samenwerking op lokaal, regionaal, maar ook internationaal niveau. Regionale partners geven aan dat zij graag zien dat Venlo (ook) gebruik maakt van hun expertise. Lokale professionals, waaronder medewerkers bij de gemeente, geven aan dat preventieve samenwerking met buurlanden zoals Duitsland en België beter kan. Denk bijvoorbeeld aan het in kaart brengen van de omliggende (criminele) netwerken die invloed uitoefenen op (ook) Venlose risicjongeren.

Tot slot wordt de informatiedeling genoemd als randvoorwaarde waar Venlo in kan verbeteren. Zoals eerder genoemd is de samenwerking in Venlo op veel punten succesvol. Op basis van persoonlijke vertrouwensbanden wordt informatie gedeeld over een jongere in het geval van zorgen, maar uit een aantal gesprekken blijkt dat een dergelijke basis niet voor iedere betrokken partij geldt. Ook is eerder genoemd dat de informatie over jongeren bij een beperkt aantal ‘knooppunten’ terecht komt, maar onduidelijk blijft in hoeverre de informatie buiten deze persoonlijke lijnen met elkaar kan worden gedeeld. Een zorg die niet alleen in Venlo heerst, maar ook in andere gemeenten, is die van een moeizame relatie tussen partners in de preventie en de repressieve keten. Niet alleen geldt de zorg dat het delen van informatie de vertrouwensband met jongeren kan schaden, maar ook vanwege de eigen veiligheid van professionals en het feit dat zij niet het idee hebben dat informatiedeling wederzijds is. *‘Als zij informatie nodig hebben zijn ze de eerste die ons bellen en gaan ervan uit dat we alles maar op tafel leggen. Maar andersom... dus nee, dat doe ik niet meer.’*

Gesuggereerde verbeterpunten voor versterken van de huidige informatiepositie

In het voorgaande hebben we al een aantal keer verwezen naar de informatiepositie, vaak gerelateerd aan de samenwerking. In deze paragraaf gaan we meer concreet in op de verbeterpunten voor de informatiepositie.

Ten tijde van de dataverzameling kan een jongere op drie manieren bij professionals in de jeugdaanpak in beeld komen. Allereerst via het vrijwillige kader, waarbij een jongere of ouder met een hulpvraag bij de gemeente aanklopt. In de tweede plaats via een zorgmelding bij Veilig Thuis en in de derde plaats via persoonlijke contacten tussen professionals in de uitvoering en in de aanpak. Voor de eerste twee wegen zijn kritiekpunten besproken. Als jongeren of ouder(s) zelf geen initiatief nemen om met een hulpvraag bij de gemeente aan te kloppen, bijvoorbeeld omdat ze zorg mijden of het hen ontbreekt aan dit inzicht, komen zij niet in beeld bij de professionals. Er is onderscheid te maken tussen drie groepen. Ouders/jongeren waarbij het ontbreekt aan zelfinzicht en problematiek niet gezien wordt waardoor zij niet met een hulpvraag op de lijn komen. Ouders/jongeren die zich bewust zijn van problematiek, maar geen invloed of hulp vanuit de overheid willen toelaten. En tot slot, ouders/jongeren die een hulpvraag erkennen en wel hulp willen, maar de weg naar hulpverlening niet kunnen vinden. Deze drie groepen komen alleen in beeld wanneer er een zorgmelding over de jongere of het gezin wordt gedaan door een externe partij. Het voornaamste kritiekpunt wat betreft zorgmeldingen gaat over de onduidelijkheid over hoe en waar een melding gemaakt kan worden. Het meest positief zijn de respondenten over het persoonlijk contact.

De professionals noemen een aantal domeinen en doelgroepen waarop het zicht vooralsnog ontbreekt in de aanpak in Venlo. Deze worden in het navolgende puntsgewijs besproken.

- Vrijwel alle respondenten geven aan dat er een ‘gigantische achterstand’ is wat betreft het zicht op het online domein in het geheel van de preventieve en repressieve aanpak.

- Professionals geven relatief gemakkelijk aan welke zorgsignalen herkend worden bij de risicovolle jeugdgroep, maar een aantal respondenten vanuit de politie en het onderwijs uit nog grotere zorgen over jongeren met internaliserend en onzichtbaar gedrag. Met name omdat signalen zo goed als niet bestaand zijn, vooralsnog niet worden opgepikt of herkend worden. Deze groep komt niet op de radar bij professionals met hulpvragen of onaangepast gedrag, maar komen wel ineens in beeld met een strafbaar feit. Het gaat hier – volgens een van de respondenten bij de politie – vaak om jongeren die al wat verder in de criminaliteit zitten en daardoor te groot zijn voor de wijkagent, maar te klein voor de recherche. Dit relateert aan de groep *rising stars* zoals beschreven in de netwerkanalyse.
- Er is geen zicht op de grotere netwerken die om risicovolle en criminele jongeren heen bewegen. Enerzijds doelen professionals op de georganiseerde criminele netwerken die de Venlose jongeren aansturen, anderzijds op de jongeren die om risicovolle en criminele jongeren heen hangen maar niet in aanraking zijn geweest met politie en justitie. De oorzaak van deze beperkte informatiepositie wordt door professionals vooral geweten aan capaciteitsgebrek en doordat het een moeilijk vangbare doelgroep betreft, die zich buiten het zicht van de wijkagent en recherche weet te bewegen.

3.4 De meest recente ontwikkelingen in de aanpak

Uit de meest recente gesprekken in fase 2 (anno 2025) blijken er verschillende ontwikkelingen te hebben plaatsgevonden sinds de aanvraag en de start van PmG in 2024. Een eerste belangrijke ontwikkeling betreft de verdere inzet op de PGA risicojeugd zoals die al omschreven staat in het PmG document *Aanpakken* (2024). Een tweede belangrijke ontwikkeling betreft de verschuiving van een wijkoverstijgende aanpak met aparte procesregisseurs voor de verschillende doelgroepen (overlastgevende, risicovolle en criminele jeugd) naar een wijkgerichte aanpak. Binnen deze wijkgerichte aanpak zijn er geen afzonderlijke procesregisseurs per doelgroep maar richten de procesregisseurs zich op alle doelgroepen in het aan hun toegewezen gebied in Venlo. Gemeentemedewerkers geven aan dat dit het voordeel heeft dat de procesregisseurs beter zicht houden op de ontwikkelingen die individuele jongeren doorlopen waarbij ze positief of negatief ‘groeien’ in de ernst van overlastgevend of risicovol gedrag.

We constateren op basis van de gesprekken in fase 1 een drietal aan risico’s die het wijkgericht werken met zich meebrengt. In het conclusiehoofdstuk gaan we verder in op de adviezen die we geven op basis van deze risico’s.

1. Een voor de hand liggend risico van een wijkgerichte aanpak is een verkokerd perspectief, waardoor jongeren die wijkoverstijgend actief zijn buiten beeld blijven. De gemeenteprofessionals erkennen dat op het moment niet helemaal duidelijk is hoe wordt omgegaan met jongeren die buiten de wijkgerichte aanpak vallen. Uit de meest recente gesprekken in fase 2 blijkt dat zij deze blinde vlek proberen te ondervangen door dergelijke informatie met elkaar en waar mogelijk ook met andere relevante partners te delen.

2. Bekend is dat de leefwereld van jongeren niet alleen fysiek, maar ook zeker online plaatsvindt. Het online domein is wijkoverstijgend, ook wel grenzeloos; daar is vooralsnog, zoals eerder is geconstateerd, nog een te beperkt zicht op: *‘De helft van het leven van jongeren speelt daar af en daar zit nog wel een punt waar we ons in kunnen ontwikkelen’*. Ten tijde van de dataverzameling in fase 1 is gebleken dat vrijwel alle professionals beperkt zicht hebben op de online dynamieken waarmee jongeren te maken krijgen. Zover bij de onderzoekers bekend, was er tijdens fase 1 één jongerenwerker die zich specifiek bezighield met sociale media. In de meer recente gesprekken met de politie blijkt dat er anno 2025 een functie van digitale wijkagent is gevuld.
3. Een wijkgerichte aanpak kan ervoor zorgen dat de werkdruk onevenredig verdeeld is over de procesregisseurs. Zo blijkt uit de gesprekken met gemeentemedewerkers dat stadsgebied Venlo drukker is dan de andere gebieden, waardoor één procesregisseur een grotere caseload heeft dan de anderen. Een algemeen bekend risico van een te grote caseload kan zijn dat een deel van de jongeren niet wordt opgemerkt of de kwaliteit van de aanpak achteruitgaat. Hoewel tijdens de meest recente gesprekken is aangegeven dat de procesregisseurs elkaar waar nodig ondersteunen, zien wij hier voornamelijk een risico in combinatie met de persoonsafhankelijkheid waarop de huidige samenwerking lijkt te zijn gebaseerd. In de volgende paragraaf gaan we daar verder op in.

3.5 Reflectie op de (huidige) aanpak van risico- en criminele jeugd in Venlo

Als we vanuit een helikopterperspectief reflecteren op de gehele (preventieve en repressieve) aanpak van risicojongeren en criminele jeugd op basis van de documenten en gesprekken met professionals, constateren we dat het lastig is om een helder overzicht te krijgen van alle interventies die het bijzonder vanuit de bestaande aanpakken risicovolle en criminele jeugd in Venlo lopen en hoe deze zich verhouden tot de bestaande en voorgenomen interventies vanuit PmG. De preventieve en repressieve jeugdaanpak is opgezet vanuit verschillende niveaus (lokaal en regionaal) en vanuit verschillende domeinen binnen de gemeente en partners zoals politie, jongerenwerk, jeugdzorg, etc. Het is niet altijd evident hoe de relaties tussen deze partijen en de aanpak zijn en hoe deze zich tot elkaar verhouden. In het Doelen en Inspanningen Netwerk (DIN) overzichtsdokument (gedateerd januari 2025), ook wel het DIN-dokument met daarin alle unieke PmG interventies naast de bestaande interventies die mede vanuit PmG gefinancierd worden, staan in totaal meer dan zestig interventies beschreven. Deze interventies zijn belegd bij verschillende actoren, zoals het jongerenwerk, het onderwijs of de politie die zicht richten op preventie of repressie bij jeugd. Daarnaast zijn er meer dan twintig interventies die worden uitgevoerd onder de vlag van PmG. Het is ons niet bekend hoeveel interventies en inspanningen worden uitgevoerd voor de jeugd onder een andere vlag, bijvoorbeeld vanuit het sociaal domein of andere partijen dan de gemeente.

Uit het DIN-dokument waarin ambities, doelgroepen, (sub)doelen en (gerealiseerde) inspanningen staan beschreven, wordt veel aandacht besteed aan preventie en signalering, maar uit de gesprekken met professionals tijdens de fase 1 van de dataverzameling

blijkt dat zij juist op dit punt daar (te) weinig van zien en dat er dus wat preventie en signalering betreft meer te halen valt. Dat kan een aantal dingen betekenen. Allereerst dat de gesproken professionals geen goed zicht hebben op de interventies en inspanningen die worden gedaan volgens de programmalijn van preventie en signalering. Dit zou een aannemelijke verklaring kunnen zijn, aangezien we de gesprekken met professionals hebben gevoerd op het moment dat het PmG-programma nog niet volledig werd uitgevoerd. Uit de gesprekken lijkt overigens wel dat partijen goed zicht hebben op hun eigen interventies op het gebied van preventie en repressie, maar vooral minder weet hebben van wat andere partijen doen. Daarnaast kan het zijn dat er in de praktijk meer aandacht uitgaat naar de interventies onder de vlag van repressie, bijvoorbeeld de PGA.

Op basis van de gesprekken over de preventieve en repressieve keten komen met name succesverhalen over de lokale PGA van criminele jeugd naar voren. Dit succes lijkt deels af te hangen van de kundige en enthousiaste procesregisseurs, de soepel lopende persoonsafhankelijke samenwerkingen en het uitgebreide netwerk dat daar mee gepaard gaat. Deze persoonsafhankelijkheid kan een risico voor de continuïteit in de aanpak vormen. Als een aantal kernactoren binnen de samenwerking wegvallen, denk bijvoorbeeld aan de procesregisseurs, is het onduidelijk of de informatie die nu bij deze personen ligt, voldoende breed is geborgen. Het is evident dat dit risico's met zich meedraagt voor de aanpak van de criminele jeugd in Venlo. Daarbij geldt dat de persoonsafhankelijkheid het eerdergenoemde risico van de onevenredige verdeling van de caseload kan versterken. In het geval dat een van de procesregisseurs onverhoopt zou wegvallen, zou niet alleen de samenwerking en de informatiepositie in gedrang komen, maar zou de caseload van de andere procesregisseurs groter worden met alle gevolgen van dien. Gesprekken in fase 2 van de dataverzameling laten overigens nadrukkelijk zien dat hier aandacht voor is.

Tot slot valt de omslag van het wijkgericht werken naar een wijkoverstijgende aanpak op. Het is belangrijk om in een wijkgerichte aanpak ook aandacht te hebben voor jongeren die zich in het grijze gebied bevinden. Dit grijze gebied bestaat uit jongeren die niet aan een wijk te koppelen zijn, maar zich ook (online) buiten het zicht van de overheid bewegen. In eerder onderzoek dat wij uitvoerden naar jeugdcriminaliteit elders in het land, zagen we dat sommige jongeren 'nobody's' waren op straat, maar online grote spelers bleken te zijn, zo ook in criminele activiteiten. Dit onderschrijft ook het belang van zicht op het online domein, omdat daar een doelgroep zit die vooralsnog niet opvalt in het fysiek domein en dus ongezien kan handelen. Het gebrek aan zicht op het grijze gebied kan aanleiding zijn om ook gebruik te maken van regionale partners en/of de regionaal gevormde jeugdaanpak.

4 Conclusies en aanbevelingen

In onderhavig onderzoek zijn we nagegaan in welke mate Venlose jongeren betrokken zijn bij (drugs)criminaliteit en welke invloeden en risicofactoren daaraan ten grondslag liggen. Dit ten behoeve om zowel het programma Preventie met Gezag verder vorm te geven als aanknopingspunten te bieden in de verdere aanpak rondom risicovolle en criminele jeugd in Venlo. Daarbij hebben we een specifieke focus gelegd op stadsgebieden Blerick, Tegeleen en Venlo-Oost en -Zuid, welke ook centraal staan in de aanpak van PmG. Met behulp van methodische triangulatie (deskresearch, kwantitatieve data-analyse, interviews en een analyse van opsporingsonderzoeken) hebben we de zojuist beschreven onderzoeksresultaten opgedaan. Wanneer we deze onderzoeksresultaten tezamen brengen, kunnen we meerdere conclusies trekken. Deze conclusies beschrijven we thematisch en puntsgevijs, al dan niet direct gekoppeld aan mogelijke actie-richtingen en aanbevelingen voor zowel de Venlose praktijk als het beleid dat is gericht op (risico)jeugd.

4.1 Aanbevelingen ten aanzien van een wijkgerichte of een wijkoverstijgende aanpak

1. De beschrijvende analyses van de politiesysteemdata laten zien dat van de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 27 jaar die in het onderzoeksgebied wonen, ruim één op de tien (11,3%) als verdachte van een incident geregistreerd staat. We constateren weliswaar verschillen tussen de buurten wat betreft het percentage verdachte jongeren, maar het is evident dat de concentratie van verdachte jongeren in deze buurten pleit voor een wijkgerichte aanpak. De interviews met professionals ondersteunen de zorg die uit deze cijfers spreekt. Een dergelijke concentratie van deviant gedrag pleit voor een wijkgerichte aanpak waarin niet alleen (strafrechtelijke) aandacht is voor individuele jonge verdachten, maar ook preventief voor risicojeugd in hun (sociale) omgeving. Diverse ketenpartners zien en constateren dat de wijkgerichte aanpak in brede zin, maar ook specifiek in de PGA zijn vruchten afwerpt. We moedigen alle betrokkenen dan ook aan om deze successen te continueren en te verbeteren door met een kritische blik naar de eigen aanpak te blijven kijken. De in Venlo binnen PmG ingeslagen weg waarin de wijkgerichte preventieve en repressieve aanpak centraal staat, lijkt de juiste weg om de problematiek binnen de onderzoeksgebieden verder aan te pakken en waar mogelijk op te lossen.
2. Tegelijkertijd laat de verdiepende netwerkanalyse de beperking zien van een lokale, wijkgebonden (repressieve) aanpak. In beide netwerken (zowel *extended* als *limited*) beschikken de lokale kopstukken in de Venlose onderzoeksgebieden over bindingen met personen buiten deze onderzoekswijken, zo blijkt uit de politieregistraties. Het *limited* netwerk heeft een sterk lokaal karakter. Veel personen wonen in Venlo (n=52) of in nabijgelegen Limburgse gemeenten. Personen die deel uitmaken van het *limited* netwerk en in de onderzoeksgebieden wonen, beperken zich voor wat hun criminele contacten betreft niet tot het onderzoeksgebied, maar putten deze contacten vooral uit personen die elders in de gemeente Venlo wonen. In mindere mate zijn er contacten met personen buiten Venlo. Ook de beschreven clusters van personen die relatief

veel met elkaar geregistreerd worden, overstijgen de focusgebieden van PmG. Dit alles wijst erop dat naast een wijkgerichte aanpak, een lokale focus op Venlo en enkele aanpalende gemeenten evenzeer van belang is. Naast de wijkgerichte aanpak, kan gekeken worden hoe deze versterkt kan worden met behulp van lokale regionale partijen om de zich over de wijkgrenzen ontwikkelende netwerken van risicovolle en criminele jongeren beter in kaart te kunnen brengen, er zicht op te houden en preventief en/of repressief op te kunnen acteren.

3. Waar de interviews soms melding maken van Venlo als logistiek knooppunt en daarbij wijzen op het belang van de internationale dimensie, relativeren de analyses van de politiedata deze internationale dimensie. Op basis van de politieregistraties blijken binnen het *extended* netwerk slechts vier personen in Duitsland te wonen en binnen het *limited* netwerk staan alle personen geregistreerd als woonachtig in Nederland. Ook de analyse van de opsporingsonderzoeken laat slechts in beperkte mate de internationale samenwerking of internationale dimensie van de (georganiseerde) drugs-criminaliteit zien. Hoewel de kwantitatieve resultaten in dit onderzoek er niet direct op wijzen dat er (veelvuldig) sprake is van internationale contacten wat betreft criminele jeugd, wordt wel geadviseerd om hier in de aanpak oog voor te blijven houden. Mede omdat verschillende professionals die nauw in contact staan met de doelgroep, hun zorgen uiten over grensoverschrijdende criminaliteit is het belangrijk dat men zich in de aanpak bewust blijft van de logistieke mogelijkheden die de locatie van Venlo met zich meebrengt.

4.2 Aanbevelingen ten aanzien van risicovolle doelgroepen

1. Ten behoeve van de doelgroepenanalyse binnen Preventie met Gezag kunnen de uitkomsten van de bovenlokale netwerkanalyse als uitgangspunt voor een eerste inventarisatie van deze jongeren worden genomen. Het gaat daarbij om jongeren die niet alleen in het onderzoeksgebied wonen, maar ook daarbuiten in Venlo en aanpalende gemeenten. Dit betekent dat in de bestaande samenwerking – waar vertrouwelijke informatie wordt uitgewisseld – bekeken moet worden of en hoe de informatie over deze jongeren kan worden verrijkt. Denk daarbij aan het beantwoorden van vragen zoals: (bij wie) zijn deze jongeren al (elders) in beeld, wat loopt er al aan interventies bij deze jongeren en hoe kunnen deze jongeren eventueel verder geholpen worden door waar relevant de verschillende leefdomeninen van de jongere te inventariseren. Het is in de context van Preventie met Gezag belangrijk om hierbij keuzes te maken. In het navolgende bespreken we de mogelijke doelgroepen waar in de aanpak een focus op kan liggen.
 - In het licht van deze aanpak kan de focus zich allereerst richten op het nader in kaart brengen van de *next generation*, aangezien zij nog aan het begin staan van een eventuele criminele carrière. Zij zijn met slechts weinig politieregistraties in beeld en schuren mogelijk tegen criminele contacten aan. De jongeren die tot deze ‘dadertypering’ gerekend worden, kunnen afhankelijk van de problematiek die er speelt opgenomen worden in een preventieve aanpak, zoals de PGA van overlastgevende jeugd.

- In de tweede plaats kan binnen het Zorg- en Veiligheidshuis of binnen de lokale overlegstructuur voor de persoonsgerichte aanpak een soortgelijke bespreking plaatsvinden van de jongeren die in de bovenlokale netwerkanalyse als ‘jonge aanwas’ dan wel ‘*rising stars*’ zijn gedefinieerd. De jonge aanwas zouden gezien hun leeftijd en afhankelijk van de strafbare feiten waar ze van verdacht worden, vooral preventief en niet repressief moeten worden bejegend. De *rising stars* zijn jongeren die gezien hun leeftijd al een behoorlijk CV en een dito staat van dienst hebben opgebouwd in de criminele wereld. Gegeven hun functie als rolmodel, de zwaarte en frequentie van de delicten waar zij van verdacht zijn en hun mogelijkheden door te groeien in de criminaliteit, ligt een meer strafrechtelijke aanpak of een combinatie van een strafrechtelijke en preventieve aanpak voor de hand
 - Ook kunnen er keuzes gemaakt worden richting een specifiek aantal clusters, bijvoorbeeld met een groepsaanpak. Verschillende clusters kenmerken zich in personen die we hebben gekarakteriseerd als jonge aanwas of *rising stars*. In sommige clusters nemen meisjes een belangrijke plek in. De clusters vormen – net als bij de verschillende typen die uit de netwerkanalyse voortkomen – een startpunt voor verder onderzoek. De uiteindelijke gerichte preventieve of repressieve interventies op deze jongeren tot en met 27 jaar zal effect sorteren op de dynamiek binnen deze clusters. Denk bijvoorbeeld aan cluster 6 ‘Blerickse jongeren’, waar voornamelijk minderjarige jongeren deel van uitmaken, of cluster 1 ‘Venlose Kliek’ die voornamelijk bestaat uit jongvolwassenen met relatief veel drugsincidenten op naam.
 - Bij dit alles kan het ook zinvol zijn te prioriteren op basis van de intrinsieke motivatie van jongeren om aan de slag te gaan met het verbeteren van hun leven. Het bieden van een positief perspectief aan gemotiveerde jongeren samen met het beschermen van de samenleving tegen het criminele gedrag van de jongere, zou hierbij richtinggevend moeten zijn.⁵⁸
2. Een belangrijke doelgroep voor PmG betreft de jongeren die via registraties niet in beeld zijn bij de politie, maar wel risicovol gedrag laten zien. Het gaat om preventie ‘aan de voorkant van de problematiek’. Professionals geven aan dat in de huidige aanpak van de risicojeugd een ‘strafrechtelijk haakje’ nodig is om een persoonsgerichte aanpak te kunnen starten. Het ‘strafrechtelijk haakje’ verwijst naar een jongere met (betrokkenheid bij) een strafbaar feit. Het is onduidelijk of dat voor de overlastgevende, risicovolle of de criminele doelgroep geldt, maar in principe is in het geval van (betrokkenheid bij) een strafbaar feit geen sprake meer van preventie in de betekenis van het voorkomen van problemen. Idealiter is een persoonsgerichte aanpak mogelijk voor jongeren voordat een ‘strafrechtelijk haakje’ is geconstateerd, bijvoorbeeld op basis van signalen uit het onderwijs, het jongerenwerk of vanuit het sociaal wijkteam. Dit betekent dat de risicojeugd die niet in de politiesystemen staat geregistreerd en als zodanig bij de politie bekend is, op alternatieve manieren, bijvoorbeeld via de bestaande integrale overlegstructuren op school en in de wijk, in beeld moet komen. Deze bestaande overlegstructuren zoals het ‘schooloverleg’ en

58. Een vergelijkbaar initiatief loopt in de gemeente Arnhem onder de naam Crossroads.

het ‘wijkgericht jongerenoverleg’ zouden op een structurele manier aandacht moeten besteden aan zorgelijke signalen waar eventuele relevante zorg- en hulpverleningsinstanties desgewenst bij kunnen aansluiten. Gesprekken in fase 2 laten zien dat een dergelijke samenwerking binnen de school- en wijkoverlegstructuur samen met partijen als Raad van de Kinderbescherming, reclassering en jeugdzorg aan het groeien is.

3. Hoewel meerdere professionals vanuit hun rol als jongerenwerker, gemeentemedewerker, wijkagent en jeugdagent wel iets weten te vertellen over de rol van meiden in de (drugs)criminaliteit, blijkt uit de gesprekken dat het zicht op deze doelgroep nog relatief beperkt is, wellicht mede omdat er relatief weinig aandacht naar uitgaat. Uit deze interviews spreekt een beperkte noodzaak om het zicht op deze doelgroep te verbeteren. Een enkel professional wijst op de betrokkenheid van (jonge) vrouwen die doorgroeien naar meer aansturende rol binnen de criminaliteit. De landelijke cijfers laten zien dat ongeveer een kwart van de verdachte jongeren uit meisjes bestaat.⁵⁹ Ook onze analyse van de politiedata en afgeronde politieonderzoeken laat de (andersoortige) betrokkenheid van meisjes en jonge vrouwen bij criminaliteit zien. Dit betekent dat er gericht aandacht moet zijn bij de verschillende partijen voor de rol van meisjes en jonge vrouwen, ook in de context van PmG. Daarbij moet ook gekeken worden naar de inhoudelijke invulling van interventies en of deze voldoen aan de behoefte van een vrouwelijke doelgroep.

4.3 Aanbevelingen ten aanzien van een verrijking van de informatiepositie

1. De geanalyseerde opsporingsonderzoeken geven inzicht in de strafbare feiten waarmee Venlose jongeren bij Justitie in beeld komen, maar in veel geanalyseerde zaken blijft onbekend op welke manier deze jongeren betrokken raken in de drugscriminaliteit. In alle zaken is onduidelijk hoe de jongeren aan de drugs komen en wat hun rol is in het grotere geheel van de (georganiseerde) drugscriminaliteit. Hoewel de opsporingsonderzoeken wel informatie bevatten over (mogelijk criminele) contacten met andere jongeren of volwassenen, is niet uit de dossiers op te maken dat er verder onderzoek wordt gedaan naar personen in deze samenwerkingsverbanden. De focus lijkt gericht op het strafbare feit en de verdachten zelf en niet op hun sociale omgeving of de mogelijke invloeden vanuit de hogere echelons in de criminaliteit. Uit enkele zaken wordt duidelijk dat de drugscriminaliteit (ver) buiten Venlo treedt. Zo komt Duitsland in twee zaken voor en worden landen zoals Frankrijk en Spanje genoemd in een van de grotere zaken. Hoe deze internationale lijnen lopen wordt echter niet nader toegelicht in de dossiers; ook daar lijkt in de opsporing verder geen aandacht naar uit te gaan. Een laatste constatering die we kunnen doen heeft betrekking op kenmerken van de Venlose jongeren. Zo zijn de meeste verdachte jongeren in deze opsporingsonderzoeken mannelijk en tussen de 20 en 27 jaar oud. Twee zaken benoemen de rol van minderjarigen in de drugscriminaliteit. De nationaliteit van de verdachten is overwegend Nederlands.

59. Beerthuizen et al., 2023.

Dit leidt tot de aanbeveling te investeren in een professional die zich tijdens of na afronding van de opsporingsonderzoeken specifiek richt op het verzamelen van concrete kennis over de criminele samenwerkingsverbanden in het bijzonder over de ingroei en rol van jongeren in deze drugsgerelateerde samenwerkingsverbanden. Gezien de aanwezigheid van jongeren die weliswaar in beeld komen in een deel van de opsporingsonderzoeken, maar waar geen verder onderzoek naar wordt gedaan, zou het in verband met PmG relevant zijn om de informatiepositie ten opzichte van deze jongeren ook te verbeteren. Deze kennis zou op het niveau van individuele casussen ook gedeeld en besproken moeten kunnen worden in een vertrouwelijke omgeving met relevante actoren waaronder de procesregisseurs voor de verschillende gebieden in Venlo.

2. Het is wenselijk om tussen de gemeentelijke domeinen zoals onderwijs, jeugd, en veiligheid meer overzicht en onderling contact te creëren zodat overlap in de preventieve jeugdaanpak gezien wordt en de verbindende taak daarin breder gedragen kan worden.
3. Zorg dat scholen zich onderling meer kunnen verbinden in de aanpak van preventie. Op die manier kunnen scholen van elkaar leren wat (niet) succesvol is en houden ze wijkoverstijgend zicht op de doelgroep.
4. Zorg ervoor dat signalerende partijen op een relatief makkelijke manier zorgsignalen kunnen melden of delen bij een triage plek. De huidige signalen komen veelal binnen bij een klein aantal procesregisseurs, mede op basis van goed verlopend persoonlijk contact. Dit brengt een risico voor de informatiepositie met zich mee, zeker op het moment dat deze onvoldoende is geborgen.
5. Beleg het signaleren van zorgen binnen het onderwijs of het melden van zorgsignalen bij een andere functie dan de onderwijzers, maar zorg wel voor een goede samenwerking met het onderwijzend personeel.
6. Omdat vanuit het onderwijs zorgen klinken over de overgang van risicovolle basisschoolleerlingen naar het voortgezet onderwijs, zouden deze jongeren tijdens de overgangperiode structureel in beeld moeten zijn. Deze taak zou belegd kunnen worden bij een verbindingsofficier of een brugfunctionaris. Een dergelijk toezicht kan ook gelden voor familieleden (zoals broertjes en zusjes) van kinderen die in beeld komen vanwege zorgsignalen of een strafbaar feit.
7. De informatiepositie kan en moet sterk verrijkt worden door meer inzicht te krijgen in de online wereld waar jongeren volop in participeren. Een dergelijke oproep gaat verder dan een beperkt aantal functies bij verschillende partijen en moet structureel aandacht krijgen in zowel de preventieve als repressieve aanpak. Alle professionals zouden een zekere basiskennis moeten hebben van het online domein (sociale media, games, etc.), zodat zorgsignalen maar ook criminaliteit gesignaleerd kan worden. Deze aanbeveling richt zich overigens ook op de doelgroep van 'onzichtbare' jongeren, waar professionals aangeven zorgen over te hebben. Door te investeren op de informatiepositie in het online domein, wordt deze onzichtbare groep (naar verwachting) meer zichtbaar.

8. Voor een betere integratie van de online wereld kan gekeken worden naar vergelijkbare initiatieven in Nederland breed. Zo zou als onderdeel van de jeugdaanpak een online trendwatcher kunnen worden benoemd. Deze trendwatcher met kennis van de relevante media (Snapchat, Telegram, Discord, Reddit, etc.) kan een informatiepositie opbouwen en deze informatie ook breder delen onder de relevante partners.

4.4 Aanbevelingen ten aanzien van samenwerkende partijen

1. Preventie met Gezag heeft zich, zoals we kort hebben beschreven, vanaf de start verder ontwikkeld en sterk ingezet op een wijkgerichte aanpak met procesregisseurs die zich op specifieke gebieden richten en daarbinnen op alle jongeren van risicojeugd tot criminele jeugd. Professionals die we hebben gesproken tijdens de eerste fase van dataverzameling schetsen verschillende punten die deels ook al zijn meegenomen en verbeterd in de afgelopen maanden. Zo schetsen verschillende respondenten dat ze niet of onvoldoende zijn meegenomen in de plannen van PmG wat samen kan gaan met een verminderd draagvlak voor deelname aan de interventies binnen PmG. De recente gesprekken in fase 2 van de dataverzameling laten zien dat deze feedback is opgepakt en het onderwijs beter betrokken is. In hoeverre dit momenteel ook voor het jongerenwerk en de jeugdzorg geldt, kunnen we op basis van de recente gesprekken in fase 2 niet zeggen. Een groep waar nog wel nadrukkelijker oog voor kan zijn binnen PmG betreft de burgerinitiatieven – zoals jongerencentrum Jackx – in Venlo die zich richten op de risicojeugd en die vanuit hun binding met de jongeren een substantiëlere plek binnen PmG verdienen. De rol van dergelijke *grass-roots* initiatieven is een waardevolle aanvulling in de aanpak van risicovolle jeugd, juist omdat jongeren hier uit eigen beweging aan deelnemen. Professionals spreken in fase 1 van de dataverzameling ook niet of nauwelijks over ‘herstel’ zoals dat in de aanvraag van PmG en de centrale programmalijnen van DIN-document wordt besproken. Herstel verwijst in deze vooral naar duurzame oplossingen en het voorkomen van herhaling bij zowel ouders, slachtoffers als de omgeving. Naast de onbekendheid bij professionals, dat deels te maken heeft met de korte looptijd van PmG ten tijde van de interviews, lijkt het verstandig om binnen PmG met de samenwerkende partners meer aandacht aan dit ‘herstel’ te besteden. Dit bevestigt ook de waarde van de bestaande burgerinitiatieven als onderdeel van de sociale omgeving waar de criminaliteit van jongeren zich ontwikkelt en ook kan worden omgebogen.
2. Tot slot, we constateerden een veelheid aan initiatieven en aanpakken zowel binnen PmG of (deels) door PmG gefinancierd, maar ook in de bestaande aanpak van risicojeugd en criminele jeugd binnen Venlo. Het is niet evident welke interventies en aanpakken er allemaal zijn, hoe deze zich tot elkaar en tot de verschillende risico’s verhouden en wie de regie in deze heeft. Het ‘Doelen Inspanningen Netwerk’ (DIN) document dat binnen PmG is gemaakt is een belangrijke eerste stap. Een (periodieke) actualisering van dit DIN-overzicht zou onderdeel kunnen zijn van de komende PmG-fase. Het is aan te bevelen om dit overzicht met alle betrokken partijen te maken. Dit overzicht kan vorm krijgen van een ‘sociale kaart’ of een ‘menukaart’ die regelmatig geactualiseerd zou moeten worden en actief onder de aandacht gebracht moet worden bij betrokken partners.

Referenties

- Algoritmes op sociale media begrijpen: Zo Werken Ze.* (2024, mei). Pay the public.
<https://www.paythepublic.com/algoritmes-op-social-media-begrijpen/>
- Beerthuizen, M., C. Stoeldraaijers, K. Zeijlmans, A. Slotboom & A. van der Laan (2023). *Meisjescriminaliteit. Een onderzoek naar de kenmerken en risicofactoren van delinquente meisjes en jongvolwassen vrouwen in algemene, politie- en justitiële populaties.* Den Haag, WODC. Cahier 2023-3.
- Beschermende factoren en risicofactoren bij jeugdcriminaliteit.* (z.d.) Nederlands Jeugdinstituut. <https://www.nji.nl/jeugdcriminaliteit/beschermende-factoren-en-risicofactoren>
- Beschermende factoren en risicofactoren.* (2024, 13 juni). Wegwijzer - Jeugd en Veiligheid. <https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/onderwerpen/jeugdcriminaliteit/georganiseerde-criminaliteit/beschermende-en-risicofactoren/>
- Criminaliteit op school.* (2024, 18 november). School en Veiligheid. <https://www.schoolenveiligheid.nl/thema/criminaliteit-vo/#over-criminaliteit-op-school>
- De Boer, H., Ferwerda, H., & Kuppens, J. (2022). *Do or don't.* Bureau Beke. [https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3154/3203-do-or-don% 27t-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3154/3203-do-or-don%20t-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
- De rol van gezin, opleiding en migratieachtergrond bij veroordeelde jongvolwassenen - Jaarrapport Integratie 2020.* (2020, 11 november). CBS. <https://longreads.cbs.nl/integratie-2020/de-rol-van-gezin-opleiding-en-migratieachtergrond-bij-veroordeelde-jongvolwassenen/>
- Dykstra, P.A., & De Valk, H.A.G. (2007). *Families en criminaliteit.* WODC, Ministerie van Justitie en Veiligheid. <https://research.rug.nl/en/publications/families-en-criminaliteit>
- Gemeente Venlo in cijfers en grafieken.* (2022). AlleCijfers.nl. <https://allecijfers.nl/gemeente/venlo/>
- Groefsema, A., Van Heist, C.M.A., Hulsen, E.A.M & De Kok, R.A.M. (2012). *Ouder-kind relaties en delinquentie bij adolescenten.* Utrecht University. <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/12287>
- Groeiend aantal meisjes verdacht van misdrijven in 2022.* (4 september, 2023). CBS. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/36/groeiend-aantal-meisjes-verdacht-van-misdrijven-in-2022>
- Hanglocaties beïnvloeden relatie tussen rondhangen en jeugdcriminaliteit.* (2016, 8 maart). NSCR. <https://nscr.nl/hanglocaties-beïnvloeden-relatie-tussen-rondhangen-en-jeugdcriminaliteit/>
- Hanrath, J., Van der Herberg, E., & Donker, A. (2023, december). *Vroegtijdig ingrijpen op antisociaal gedrag 0-15 jarigen: wat als je het de praktijk vraagt?* Hogeschool Utrecht. [https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3345/3322-vroegtijdig% 20ingrijpen-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3345/3322-vroegtijdig%20ingrijpen-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
- Harriger, J. A., Evans, J. A., Thompson, J. K. & Tylka, T. L. (2022, juni). *The dangers of the rabbit hole: Reflections on social media as a portal into a distorted world of edited bodies and eating disorder risk and the role of algorithms.* Body Image. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1740144522000638>

- Jansma, M., Jansen, D., Willems, I., & Anthonio, G. G. (2016). *Verslaafde ouder is risico voor kind*. University of Groningen. https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/porta-348517888/Verslaafde_ouder_is_risico_voor_kind.pdf
- Jeugdcriminaliteit en opvoeding*. (2021, januari). Ministerie van Justitie en Veiligheid. https://www.eerstekamer.nl/overig/20210510/jeugdcriminaliteit_en_opvoeding/document#:~:text=Ten%20slotte%20spelen%20gezinsfactoren%20een,opvoedkundige%20vaardigheden%20van%20de%20ouders.
- Jongere zonder startkwalificatie vindt minder vaak werk*. (2020b, 6 oktober). CBS <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/41/jongere-zonder-startkwalificatie-vindt-minder-vaak-werk>
- Jongeren met jeugdzorg en jeugdzorgtrajecten in natura. (2021). CBS. <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85075NED/table?searchKeywords=venlo>
- Kerssemakers, et al. (2008). *Drugs en alcohol. Gebruik, misbruik en verslaving*. Bohn Staf-lei van Loghum. https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=5yr09XPx_BoC&oi=fnd&pg=PA214&dq=redenen+om+drugs+te+gebruiken&ots=24UTNFCO2b&sig=qvcnT0_OEXDaoHo2Xm163ReGajl#v=onepage&q=redenen&f=false
- Kroese, J. H. (2022, 18 mei). *Broken homes and crime: Differential effects of parental separation, parental decease, and being born to a single parent on the criminal involvement in offspring*. Vrije Universiteit Amsterdam. <https://research.vu.nl/en/persons/janique-kroese/publications/>
- Kullberg, J., Mouktadibillah, R., & De Vries, J. (2021, mei). *Opgroeien in een kwetsbare wijk*. Sociaal en Cultureel Planbureau. <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/05/27/opgroeien-in-een-kwetsbare-wijk>
- Lammers, S.M.M., Soe-Agnie, S.E., Haan, H.A. de., Bakkum, G.A.M., Pomp, E.R., Nijman, H.L.I. (2014). *Middelengebruik en criminaliteit: Een overzicht*. Tijdschrift voor Psychiatrie. <https://repository.ubn.ru.nl/bitstream/handle/2066/134393/134393.pdf>
- Leiden sociale media tot meer jeugdcriminaliteit?* (2024, oktober). NSCR. https://nscr.nl/app/uploads/2024/10/Factsheet_SocialeMediaCriminaliteit.pdf
- Nourollah, M., Fatameh, M., & Farhad, J. (2015.). *A Study of Factors Affecting Juvenile Delinquency*. Biomedical & Pharmacology Journal. <https://www.proquest.com/openview/4fafbf7107b29700177f1ca48e9191d7/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2049887>
- Op de Laak, L.A.M. (2021, 21 mei). *De relatie tussen de kwaliteit van de ouder-kindrelatie en jeugddelinquentie en hoe sekse deze relatie beïnvloedt*. Utrecht University. <https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/40082/Masterthesis%20Laak,%20OpdeLAM-6941591.pdf?sequence=1>
- Preventie met Gezag (2024). *Aanpakken*. Gemeente Venlo, <https://gemeenteraad.venlo.nl/Documenten/130-2023-RIB-Bijlage-1-Programma-aanvraag-Preventie-met-Gezag-DEF-1.pdf>
- RIEC. (2022). *Fenomeenonderzoek Jeugdige Ondernemers Limburg*. Geraadpleegd via <https://www.cjg043.nl/wp-content/uploads/2023/07/rapport-fenomeenanalyse-jeugdige-ondermijners-limburg-2022.pdf>
- RIEC. (2023). *Quickscan Jeugdige ondernemers in de gemeente Venlo*. Geraadpleegd via <https://gemeenteraad.venlo.nl/Documenten/100-RIBBijl02-Quickscan-jeugdige-ondermijners-gemeente-Venlo-1.pdf>

- Sannen, A., & Van Iperen, P. (2023). *Scanner middelengebruik Gemeente Venlo*. Trimbos Instituut. <https://gemeenteraad.venlo.nl/Documenten/100-RIB-Bijl01-Rapport-Scanner-gemeente-Venlo-Trimbos.pdf>
- Servaas, L., Weerman, F., & Fischer, T. (2021, maart). *Risico- en versterkende en beschermende factoren voor crimineel gedrag*. Erasmus Universiteit Rotterdam. <https://repub.eur.nl/pub/135248/Risico-versterkende-en-beschermende-factoren-voor-crimineel-gedrag-Servaas-Weerman-Fischer-2021-.pdf>
- Staring, R., E. Berger, C. Dinnissen, J. van Esseveldt, E. Harbers & J. Wolsink (2025, nog te verschijnen). *GuG - Groeten uit Glanerbrug. Over de aard en omvang van en de omgang met overlast en (jeugd)criminaliteit in een wijk van Enschede-Oost*. Arnhem: Bureau Beke.
- Van Deuren, S., Kroese, J., Van Dijk, M., Eichelsheim, V., Blokland, A., & Van de Weijer, S. (2021, 16 juni). *Criminaliteit en huiselijk geweld; twee kanten van dezelfde medaille*. NSCR. <https://nscr.nl/criminaliteit-en-huiselijk-geweld-twee-kanten-van-dezelfde-medaille/>
- Veiligheidsmonitor*. (2023). Gemeente Venlo. <https://venloinzicht.nl/viewer/viewerreportcontents.ashx?report=veiligheidsmonitor>
- Venlo in cijfers – Herkomst*. (2024a). Gemeente Venlo. <https://venlo.incijfers.nl/dashboard/herkomst>
- Venlo in cijfers – Sociaal domein en Zorg*. (2023). Gemeente Venlo. <https://venlo.incijfers.nl/jive>
- Zimmer, S. (2021). *Sex Differences in Crime*. EBSCO. <https://www.ebsco.com/research-starters/sociology/sex-differences-crime>

Bureau Beke

Turfstraat 1
6811 HL Arnhem
T 026 443 86 19
info@beke.nl

bureaubeke.nl